

КОНВЕНЦІЯ ПРО ДОРОЖНІЙ РУХ

Вчинено у Відні 8 листопада 1968 року
(Зведений текст)*

[Текст Конвенції на сайті ООН](#)

[Статус Конвенції на сайті ООН](#)

[Текст Конвенції на сайті законодавства України](#)

Конвенцію ратифіковано із застереженням і заявами Указом Президії ВР УРСР № 2614-VIII від 25.04.74

Переклад виконано
ДП «ДЕРЖАВТОТРАНСПРОЕКТ»
Серпень 2019

*Цей документ не має юридичної сили¹ та є винятково інструментом документації,
укладачі не несуть жодної відповідальності за його зміст*

* Включає всі поправки до Конвенції, внесені Європейською угодою, що доповнює Конвенцію про дорожній рух: які набрали чинності 28 серпня 1993 року (позначені на полях одинарною лінією та затінені в тексті), які набрали чинності 27 січня 2001 року (позначені на полях хвилястою лінією та виділені **жирним шрифтом** у тексті) та які набрали чинності 26 березня 2006 року (позначені на полях подвійною лінією та виділені **підкресленим жирним шрифтом** у тексті). Всі поправки додатково виділено в тексті жирним шрифтом. Таким чином, даний зведений текст Конвенції чинний тільки для країн, що приєдналися до Європейської угоди. – прим. перекладача

¹ Офіційний переклад відповідно до статті 21 Закону України «Про міжнародні договори України» має право виконувати винятково Міністерство закордонних справ України. Процедура створення такого перекладу урегульовані Порядком здійснення офіційного перекладу багатосторонніх міжнародних договорів України на українську мову, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2006 р. № 353. – прим. перекладача

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
Стаття 1. Визначення	5
Стаття 2. Додатки до Конвенції.....	9
Стаття 3. Зобов'язання Договірних Сторін	9
Стаття 4. Дорожні знаки та сигнали.....	11
РОЗДІЛ II. ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ	12
Стаття 5. Значення дорожніх знаків і сигналів	12
Стаття 6. Сигнали осіб, уповноважених регулювати дорожній рух.....	12
Стаття 7. Загальні правила	13
Стаття 8. Водії.....	13
Стаття 9. Стада тварин.....	14
Стаття 10. Розташування на дорозі	15
Стаття 11. Обгін і рух у рядах.....	15
Стаття 12. Зустрічний роз'їзд	18
Стаття 13. Швидкість і дистанція	19
Стаття 14. Загальні розпорядження, що стосуються маневрування	20
Стаття 15. Особливі розпорядження, що стосуються транспортних засобів, які здійснюють перевезення регулярними лініями міського транспорту	20
Стаття 16. Зміна напрямку руху	21
Стаття 17. Уповільнення руху.....	21
Стаття 18. Перехрестя та обов'язок поступитися дорогою	22
Стаття 19. Залізничні переїзди.....	22
Стаття 20. Розпорядження, що стосуються пішоходів.....	23
Стаття 21. Правила стосовно поведінки водіїв щодо пішоходів.....	24
Стаття 22. Острівці безпеки	25
Стаття 23. Зупинка і стоянка.....	26
Стаття 24. Двері транспортних засобів	28
Стаття 25. Автомагістралі й дороги подібного виду	28
Стаття 25-біс. Особливі правила щодо тунелів, зазначених спеціальними дорожніми знаками.....	29

Стаття 26. Особливі правила щодо процесій та інвалідів.....	30
Стаття 27. Особливі правила щодо водіїв велосипедів, велосипедів з підвісним двигуном і мотоциклів	30
Стаття 27-біс. Спеціальні правила для житлових зон, позначених відповідними знаками.....	31
Стаття 27-тер. Пішохідні зони.....	31
Стаття 27-кватер. Особливе правило для осіб, що виконують будівельні або ремонтні роботи на дорогах	31
Стаття 28. Звукові та світлові сигнали.....	31
Стаття 29. Рейкові транспортні засоби	32
Стаття 30. Вантаж транспортних засобів.....	32
Стаття 30-біс. Перевезення пасажирів	34
Стаття 31. Поведінка водія у разі дорожньо-транспортної пригоди	34
Стаття 32. Умови застосування ліхтарів.....	34
Стаття 33. Умови освітлення транспортних засобів, не наведених у статті 32, і деяких учасників дорожнього руху	37
Стаття 34. Відступи.....	38
РОЗДІЛ III. УМОВИ ДОПУСКУ ДО МІЖНАРОДНОГО РУХУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ І ПРИЧЕПІВ	38
Стаття 35. Реєстрація	38
Стаття 36. Реєстраційний номер	40
Стаття 37. Розпізнавальний знак держави реєстрації.....	40
Стаття 38. Ідентифікаційне маркування	41
Стаття 39. Технічні вимоги та огляд транспортних засобів	41
Стаття 40. Перехідне положення.....	42
РОЗДІЛ IV. ВОДІЇ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ	43
Стаття 41. Посвідки водіїв.....	43
Стаття 41. Посвідки водіїв.....	44
Стаття 42. Припинення дії посвідок водіїв.....	46
Стаття 43. Перехідні положення.....	47
РОЗДІЛ V. УМОВИ ДОПУСКУ ВЕЛОСИПЕДІВ І ВЕЛОСИПЕДІВ З ПІДВІСНИМ ДВИГУНОМ ДО МІЖНАРОДНОГО РУХУ	47
Стаття 44.....	47

РОЗДІЛ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	48
Стаття 45.....	48
Стаття 46.....	49
Стаття 47.....	49
Стаття 48.....	49
Стаття 49.....	50
Стаття 50.....	51
Стаття 51.....	51
Стаття 52.....	52
Стаття 53.....	52
Стаття 54.....	52
Стаття 55.....	53
Стаття 56.....	53
Додаток 1 Винятки із зобов'язання допускати до міжнародного руху транспортні засоби та причепа	54
Додаток 2 Реєстраційний номер і реєстраційний знак транспортних засобів та причепів, що перебувають у міжнародному русі.....	56
Додаток 3 Розпізнавальний знак транспортних засобів і причепів, що перебувають у міжнародному русі	57
Додаток 4 Ідентифікаційне маркування транспортних засобів і причепів, що перебувають у міжнародному русі	59
Додаток 5 Технічні умови, що стосуються транспортних засобів і причепів ...	60
Доповнення Визначення кольорових фільтрів для отримання кольорів, наведених у цьому Додатку (у коефіцієнтах колірності).....	74
Додаток 6 Національна посвідка водія	76
Додаток 6 Національна посвідка водія	78
Додаток 7 Міжнародна посвідка водія.....	82

КОНВЕНЦІЯ ПРО ДОРОЖНІЙ РУХ

ДОГОВІРНІ СТОРОНИ,
ПРАГНУЧИ полегшити міжнародний дорожній рух та підвищити безпеку на дорогах ухваленням єдиних правил руху,
ПОГОДИЛИСЯ про таке:

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення

Для застосування положень цієї Конвенції нижченаведені терміни мають значення, надане їм у цій статті:

а) термін "національне законодавство" Договірної Сторони означає сукупність національних або місцевих законів і правил, що діють на території цієї Договірної Сторони;

б) транспортний засіб вважають таким, що перебуває в "міжнародному русі" територією якої-небудь держави, якщо він:

- i) належить фізичній або юридичній особі, яка має постійне місце проживання поза цією державою;
- ii) не зареєстрований у цій державі;
- iii) ввезений тимчасово;

проте кожна Договірна Сторона має право не вважати таким, що перебуває в "міжнародному русі", будь-який транспортний засіб, який перебував на її території довше одного року без значної перерви, тривалість якої може встановлювати ця Договірна Сторона.

Автосполюку вважають такою, що перебуває в "міжнародному русі", якщо принаймні один з транспортних засобів цієї автосполюки відповідає наведеному визначенню;

с) термін "населений пункт" означає забудовану територію, в'їзди на яку та виїзди з якої спеціально позначені відповідними знаками;

Термін "житлова зона" означає спеціально облаштовану територію, на якій застосовуються спеціальні правила дорожнього руху і в'їзди на яку та виїзди з якої позначені відповідними знаками;

д) термін "дорога" означає всю смугу відводу будь-якої дороги або вулиці, відкритої для руху;

е) термін "проїзна частина дороги" означає частину дороги, яку зазвичай використовують для руху транспортних засобів; дорога може мати декілька проїзних частин, чітко розмежованих, зокрема розділювальною смугою, або таких, що пролягають на різних рівнях;

f) на проїзній частині, де крайня смуга або крайні смуги руху чи велосипедні доріжки призначено для руху певних транспортних засобів, термін "край проїзної частини" означає для інших користувачів дороги край решти частини дороги;

g) термін "смуга руху" означає будь-яку з поздовжніх смуг, на які можна розділити проїзну частину дороги, позначених або не позначених за допомогою поздовжньої розмітки, але таких, що мають ширину, достатню для руху в один ряд транспортних засобів, інших, ніж мотоцикли;

g-bis) термін "велосипедна смуга руху" означає смугу проїзної частини, яку призначено для велосипедистів. Велосипедну смугу руху відокремлено від решти проїзної частини поздовжньою дорожньою розміткою.

g-ter) термін "велосипедна доріжка" означає окрему дорогу або частину дороги, яку призначено для велосипедистів та позначено відповідним знаком. Велосипедну доріжку конструктивно відокремлюють від інших доріг або інших елементів тієї ж дороги.

h) термін "перехрестя" означає будь-який одного рівня перетин, з'єднання або розгалуження доріг, який охоплює і територію, на якій утворено такі перетини, з'єднання або розгалуження;

i) термін "залізничний переїзд" означає будь-який одного рівня перетин дороги із залізничними або трамвайними коліями, що мають незалежне полотно;

j) термін "автомагістраль" означає дорогу, спеціально побудовану і призначену для руху автотранспортних засобів, за допомогою якої не обслуговують придорожніх володінь і яка:

i) за винятком деяких місць або тимчасово має для обох напрямів руху окремі проїзні частини, відокремлені одна від одної розділювальною смугою, не призначеною для руху, або, у виняткових випадках, іншими засобами;

ii) не має одного рівня перетинів ні з дорогами, ні із залізничними або трамвайними коліями, ні з пішохідними доріжками;

iii) спеціально позначена як автомагістраль;

k) транспортний засіб вважають:

i) "зупиненим", якщо його знерухомяно на період часу, необхідний або для посадки чи висадки людей, або для навантаження чи вивантаження;

ii) таким, що "перебуває на стоянці", якщо його знерухомяно з причини, іншої, ніж необхідність уникнути зіткнення з іншим користувачем дороги або з якою-небудь перешкодою чи виконати приписи правил руху, і якщо його зупинку не обмежено часом, необхідним або для посадки чи висадки людей, або для навантаження чи вивантаження.

Проте Договірні Сторони можуть вважати "зупиненими" транспортні засоби, знерухомяні в умовах, визначених вище, в підпункті "ii", якщо тривалість цього стану не перевищує граничних значень часу, встановленого національним законодавством, і можуть вважати такими, що "перебувають на стоянці", транспортні засоби, знерухомяні в умовах, визначених вище, в підпункті "i", якщо

тривалість цього стану перевищує граничні значення часу, встановлені національним законодавством;

l) термін "велосипед" означає будь-який транспортний засіб, який має принаймні два колеса та урухомлюється винятково мускульною енергією осіб, що перебувають на цьому транспортному засобі, зокрема за допомогою педалей або рукояток;

m) термін "велосипед з підвісним двигуном" означає будь-який дво- чи триколісний транспортний засіб, забезпечений двигуном внутрішнього згорання з робочим об'ємом циліндра, що не перевищує 50 куб. см, максимальна конструктивна швидкість якого не перевищує 50 км/год (30 миль/год); проте Договірні Сторони можуть не вважати велосипедами з підвісним двигуном відповідно до свого національного законодавства такі транспортні засоби, які не мають характеристик велосипедів щодо можливостей їхнього використання, зокрема можливостей їх урухомлення педалями, або які своєю максимальною конструктивною швидкістю, масою чи деякими характеристиками двигуна перевищують встановлені межі. Жодне положення цього визначення не потрібно тлумачити як таке, що перешкоджає Договірним Сторонам повністю прирівнювати велосипеди з підвісним двигуном до велосипедів згідно з положеннями своїх національних законодавств, що стосуються дорожнього руху;

n) термін "мотоцикл" означає будь-який двоколісний транспортний засіб, що має двигун, з коляскою або без неї. До мотоциклів прирівнюють триколісні транспортні засоби, маса яких без навантаги не перевищує 400 кг. Термін "мотоцикл" не охоплює велосипеди з підвісним двигуном, проте Договірні Сторони можуть, за умови, що вони зроблять відповідну заяву згідно з пунктом 2 статті 54 цієї Конвенції, прирівнювати велосипеди з підвісним двигуном до мотоциклів, застосовуючи цю Конвенцію;

o) термін "механічний транспортний засіб" означає будь-який самохідний дорожній транспортний засіб, крім велосипедів з підвісним двигуном на території Договірних Сторін, які не прирівнюють їх до мотоциклів, і крім рейкових транспортних засобів;

p) термін "транспортний засіб" означає механічний транспортний засіб, який зазвичай використовують, щоб перевозити дорогами людей або вантажі чи буксирувати дорогами транспортні засоби для перевезення людей або вантажів. Цей термін охоплює тролейбуси, тобто нерейкові транспортні засоби, сполучені з електричним дротом; він не охоплює такі транспортні засоби, як сільськогосподарські трактори, використання яких для перевезення людей або вантажів чи для буксирування дорогами транспортних засобів для перевезення людей або вантажів, є лише додатковою функцією;

q) термін "причіп" означає будь-який транспортний засіб, призначений для того, щоб його буксирував механічний транспортний засіб; цей термін охоплює також напівпричепа;

r) термін "напівпричіп" означає будь-який причіп, призначений для зчеплення з транспортним засобом таким чином, що частина його спирається на транспортний засіб, і останній несе на собі значну частину маси напівпричепа та його вантажу;

s) термін "легкий причіп" означає будь-який причіп, дозволена максимальна маса якого не перевищує 750 кг;

t) термін "автосполука" означає зчеплені транспортні засоби, які беруть участь у дорожньому русі як одне ціле;

u) термін "транспортний засіб з напівприцепом" означає автосполуку, що складається з транспортного засобу та зчепленого з ним напівпричепа;

v) термін "водій" ("погонич") означає будь-яку особу, яка управляє механічним або іншим транспортним засобом (велосипедом включно) або яка веде дорогами худобу, стадо, упряжних, в'ючних або верхових тварин;

w) термін "дозволена максимальна маса" означає максимальну масу навантаженого транспортного засобу, яку визначив допустимою компетентний орган держави, в якій зареєстровано транспортний засіб;

x) термін "маса без навантаги" означає масу транспортного засобу без екіпажу, пасажирів і вантажу, але з повним запасом палива та необхідним комплектом інструменту;

y) термін "маса з навантагою" означає фактичну масу навантаженого транспортного засобу, екіпажу та пасажирів;

z) терміни "напряму руху" і "відповідний напряму руху" означають праву сторону, якщо відповідно до національного законодавства водій транспортного засобу повинен у разі зустрічі з іншим транспортним засобом пропустити його зліва; інакше ці терміни означають ліву сторону;

aa) припис для водія "поступитися дорогою" іншим транспортним засобам означає, що водій не повинен продовжувати чи відновлювати рух або здійснювати маневр, якщо це може змусити водіїв інших транспортних засобів раптово змінити напрям руху або швидкість.

ab) До пішоходів прирівнюються осіб, що везуть дитячу коляску, коляску для хворого, інвалідну коляску або будь-який інший транспортний засіб невеликих розмірів і без двигуна, осіб, які ведуть велосипед або велосипед з підвісним двигуном, а також інвалідів, що пересуваються в інвалідних колясках, які урухомлюються самі, або які рухаються із швидкістю пішохода;

ac) "Женевська угода 1958 року" означає Угоду про прийняття єдиних технічних приписів для колісних транспортних засобів, предметів обладнання та частин, які можуть бути встановлені та/або використані на колісних транспортних засобах, і про умови взаємного визнання офіційних затверджень, які видаються на основі цих приписів, яка вчинена в Женеві 20 березня 1958 року і включає поправки, що набрали чинності 16 жовтня 1995 року;

ad) "Правила ЄЕК"* означають Правила, додані до Угоди 1958 року;

ae) "Віденська угода 1997 року" означає Угоду про прийняття єдиних умов періодичних технічних оглядів колісних транспортних засобів і про взаємне визнання таких оглядів, вчинену у Відні 13 листопада 1997 року;

af) "Припис ЄЕК ООН" означає припис, що додано до Віденської угоди 1997 року.

Стаття 2. Додатки до Конвенції

Нижченаведені Додатки до цієї Конвенції є її невіддільною частиною:

Додаток 1: Відступи від зобов'язання допускати до міжнародного руху транспортні засоби та причепаи;

Додаток 2: Реєстраційний номер і реєстраційний знак транспортних засобів та причепів, що перебувають у міжнародному русі;

Додаток 3: Розпізнавальний знак транспортних засобів і причепів, що перебувають у міжнародному русі;

Додаток 4: Ідентифікаційне маркування транспортних засобів і причепів, що перебувають у міжнародному русі;

Додаток 5: Технічні умови, що стосуються транспортних засобів і причепів;

Додаток 6: Національна посвідка водія;

Додаток 7: Міжнародна посвідка водія.

Стаття 3. Зобов'язання Договірних Сторін

1. а) Договірні Сторони вживають відповідних заходів для того, щоб правила дорожнього руху, які діють на їхній території, за своєю суттю відповідали положенням розділу II цієї Конвенції. За умови, що ці правила ніяким чином не суперечать згаданим положенням:

i) ці правила можуть не включати ті положення, які стосуються випадків, що не відбуваються на території даної Договірної Сторони;

ii) ці правила можуть містити положення, не передбачені в розділі II;

б) положення цього пункту не зобов'язують Договірні Сторони передбачати санкції за будь-яке порушення положень розділу II, які вони включили в свої правила дорожнього руху.

2. а) Договірні Сторони вживають також належних заходів для того, щоб правила, які діють на їхній території, стосовно технічних умов, яким повинні відповідати транспортні засоби та причепаи, відповідали положенням Додатка 5 до цієї Конвенції; ці правила можуть містити положення, не передбачені в Додатку 5, за умови, що ці положення ніяким чином не суперечитимуть принципам безпеки, які визначають положення Додатка 5. Вони також вживають належних заходів для того, щоб транспортні засоби та причепаи, зареєстровані на їхній території, які перебувають в міжнародному русі, відповідали **положенням пункту 4, включеним до статті 39 Конвенції**, і положенням Додатка 5 цієї Конвенції;

б) стосовно правил, що діють на території Договірних Сторін, положення цього пункту не вимагають від цих Сторін будь-яких зобов'язань відносно технічних умов, яким повинні відповідати механічні транспортні засоби, що не є транспортними засобами у рамках цієї Конвенції.

3. З урахуванням відступів, передбачених у Додатку 1 до цієї Конвенції, Договірні Сторони зобов'язуються допускати до міжнародного руху своєю територією транспортні засоби та причепа, які відповідають вимогам, передбаченим у розділі III цієї Конвенції з **поправками, внесеними на підставі цієї Угоди**, і водії яких відповідають вимогам розділу IV; Договірні Сторони зобов'язуються також визнавати посвідки про реєстрацію, і у **відповідних випадках міжнародні сертифікати технічного огляду**, які надано відповідно до положень розділу III з **поправками, внесеними на підставі цієї Угоди**, як такі, що засвідчують, якщо не буде доведено зворотне, що транспортні засоби, на які вони видані, відповідають умовам, передбаченим у вказаному розділі III.

4. Заходи, яких Договірні Сторони вжили чи вживатимуть або в односторонньому порядку, або шляхом підписання двосторонніх чи багатосторонніх угод з метою допустити на їхній території до міжнародного руху транспортні засоби та причепа, що не задовольняють всім умовам, вказаним в розділі III цієї Конвенції, і визнати, крім випадків, передбачених у розділі IV, чинність на їхній території посвідок водіїв, виданих будь-якою іншою Договірною Стороною, вважають такими, що відповідають цілям цієї Конвенції.

Заходи, про які йде мова в цьому пункті, не можуть ні змінити сфери застосування статті 39 Конвенції, ні зробити необов'язковим положення, що міститься в ній.

5. Договірні Сторони зобов'язуються допускати до міжнародного руху своєю територією велосипеди та велосипеди з підвісним двигуном, які відповідають технічним умовам, передбаченим у розділі V цієї Конвенції, і водії яких мають постійне місце проживання на території іншої Договірної Сторони. Жодна Договірна Сторона не може вимагати наявності посвідки водія у водіїв велосипедів або велосипедів з підвісним двигуном, що перебувають в міжнародному русі; проте ті Договірні Сторони, які відповідно до положень пункту 2 статті 54 цієї Конвенції зроблять заяву щодо прирівнювання велосипедів з підвісним двигуном до мотоциклів, можуть вимагати наявності посвідки водія у водіїв велосипедів з підвісним двигуном, що перебувають у міжнародному русі.

5-біс. Договірні Сторони вживають необхідних заходів, щоб забезпечити навчання правилам дорожнього руху на регулярній і постійній основі, особливо в школах на всіх рівнях.

5-тер. Якщо водінню навчають установи з підготовки професійних водіїв, то в національному законодавстві потрібно передбачати мінімальні вимоги до учбового курсу і кваліфікації викладачів, які здійснюють таке навчання.

6. Договірні Сторони зобов'язуються повідомляти будь-якій Договірній Стороні на її прохання інформацію, необхідну для встановлення особи, на ім'я якої

механічний транспортний засіб або зчеплений з таким транспортним засобом причіп зареєстровані на їх територіях, якщо в представленому проханні вказано, що цей транспортний засіб брав участь у дорожньо-транспортній пригоді або водій такого транспортного засобу серйозно порушив правила дорожнього руху і тому підлягає серйозному покаранню чи позбавленню права на управління транспортним засобом на території Договірної Сторони, яка звернулася з таким проханням.

7. Цілям цієї Конвенції відповідають заходи, яких вжили чи вживатимуть Договірні Сторони або в односторонньому порядку, або укладанням двосторонніх чи багатосторонніх угод для того, щоб полегшити міжнародний рух спрощенням митних, поліцейських, санітарних або інших подібних формальностей, а також заходи, спрямовані на те, щоб привести у відповідність компетенцію і години роботи митних відділень і постів на одному й тому ж прикордонному пункті.

8. Положення пунктів 3, 5 та 7 цієї статті не перешкоджають кожній Договірній Стороні застосовувати своє право підпорядковувати допуск до міжнародного руху її територією транспортних засобів, причепів, велосипедів з підвісним двигуном і велосипедів, а також їхніх водіїв і пасажирів своїм правилам комерційних перевезень пасажирів і вантажів, своїм правилам у сфері страхування від цивільної відповідальності водіїв і своїм митним правилам, а також взагалі своїм приписам у сферах, що не стосуються дорожнього руху.

Стаття 4. Дорожні знаки та сигнали

Договірні Сторони цієї Конвенції, що не є Договірними Сторонами Конвенції про дорожні знаки та сигнали, відкритої для підписання у Відні одночасно із цією Конвенцією, зобов'язуються вжити заходів для того, щоб:

a) всі встановлені на їхній території дорожні знаки та сигнали, світлові дорожні сигнали і розмітка доріг складала єдину систему і виготовлялися та встановлювалися таким чином, щоб їх можна було легко розпізнати;

b) кількість типів сигналів була обмеженою, та сигнали встановлювали тільки в тих місцях, де їх наявність вважають корисною;

c) застережні сигнальні знаки встановлювали на достатній відстані від перешкод, щоб своєчасно попередити про них водіїв;

d) було заборонено:

i) розміщувати на сигнальному знакові, на його опорі або на будь-якому іншому пристрої, призначеному для регулювання руху, що-небудь, що не має стосунку до призначення цього сигнального знаку або пристрою; проте, якщо Договірні Сторони або їх територіальні підрозділи дозволяють якій-небудь асоціації, що не має на меті отримувати матеріальну вигоду, встановлювати вказівні знаки, вони можуть дозволяти розміщувати емблему цієї асоціації на знакові або на його опорі за умови, що це не утруднить його розуміння;

ii) розміщувати плакати, афіші, наносити розмітку і встановлювати пристрої, які або можуть бути сприйняті за сигнальні знаки чи інші пристрої

для регулювання руху, або можуть знизити їх видимість чи ефективність, або засліплювати користувачів дороги чи відволікати їх увагу і тим самим загрожувати безпеці дорожнього руху;

ііі) встановлювати на тротуарах та узбіччях пристрої чи устаткування, які можуть необґрунтовано утруднювати рух пішоходів і, зокрема, осіб похилого віку та інвалідів.

РОЗДІЛ II. ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Стаття 5. Значення дорожніх знаків і сигналів

1. Користувачі дороги повинні виконувати приписи дорожніх знаків і сигналів, світлових дорожніх сигналів або розмітки дороги, навіть якщо згадані приписи видаються такими, що суперечать іншим правилам руху.

2. Світлові дорожні сигнали мають перевагу перед дорожніми знаками, що визначають переважне право на проїзд.

Стаття 6. Сигнали осіб, уповноважених регулювати дорожній рух

1. Особи, уповноважені регулювати дорожній рух, повинні бути добре розпізнаваними і видимими на відстані як вдень, так і вночі.

2. Користувачі дороги повинні негайно виконувати будь-яку вказівку осіб, уповноважених регулювати дорожній рух.

3. В національному законодавстві рекомендовано передбачити, щоб вважалися як вказівки осіб, уповноважених регулювати дорожній рух, зокрема, наведені нижче сигнали:

а) піднята вертикально рука; цей жест означає "увага, стоп" для всіх користувачів дороги, окрім тих водіїв, які не могли б уже зупинитися в умовах достатньої безпеки; крім того, якщо цей сигнал подано на перехресті, водій, що вже виїхав на перехрестя, може продовжувати рух;

б) рука або руки, витягнуті горизонтально; цей жест означає сигнал "стоп" для всіх користувачів дороги, які, незалежно від напрямку їх руху, рухаються з напрямів, що перетинають напрям, позначений витягнутою рукою або руками особи, уповноваженої регулювати дорожній рух; подавши цей сигнал, регулювальник може опустити руку або руки; для водіїв, до яких він обернений грудьми чи спиною, цей жест також означає сигнал "стоп";

в) похитування червоним вогнем; цей жест означає сигнал "стоп" для користувачів дороги, у сторону яких спрямовано цей вогонь.

Положення цього пункту, які в Конвенції є рекомендаціями, будуть обов'язковими.

4. Сигнали осіб, уповноважених регулювати дорожній рух, мають перевагу перед дорожніми знаками та сигналами і світловими дорожніми сигналами або розміткою доріг, а також перед правилами дорожнього руху.

Стаття 7. Загальні правила

1. Користувачі дороги повинні поводитися так, щоб не створювати небезпеки чи перешкод для руху, не наражати на небезпеку людей і не заподіювати збитку державному, суспільному або приватному майну.

2. В національному законодавстві рекомендовано передбачити, що користувачі дороги не повинні утруднювати дорожній рух або ставити під загрозу його безпеку, кидаючи, складаючи або залишаючи на дорозі предмети чи матеріали, або створюючи на ній будь-які інші перешкоди. Користувачі дороги, яким не вдалося уникнути створення такої перешкоди або такої небезпеки, повинні якнайшвидше їх усунути і, якщо вони не можуть зробити це негайно, попередити про них інших користувачів дороги.

Положення цього пункту, які в Конвенції є рекомендаціями, стануть обов'язковими.

3. Водії повинні особливо обережно ставитися до таких найуразливіших учасників дорожнього руху, як пішоходи та велосипедисти і, зокрема, діти, особи похилого віку та інваліди.

4. Водії повинні намагатися, щоб їхні транспортні засоби не заподіювали незручності користувачам дороги та людям, що проживають у придорожніх володіннях, зокрема, не створювали зайвого шуму, не здіймали пилу і не викидали гази, якщо цього можна уникнути.

5. Ремені безпеки обов'язково мають застосовувати водії та пасажирки транспортних засобів, що перебувають на місцях, обладнаних такими ременями, за винятком випадків, передбачених у національному законодавстві.

У національному законодавстві потрібно встановити правила застосування ременів безпеки або аналогічних пристроїв дітьми та перевезення дітей на передніх сидіннях.

Стаття 8. Водії

1. Кожен транспортний засіб або автосполюка, які перебувають у русі, повинні мати водія.

2. У національному законодавстві слід передбачити, що в'ючних, упряжних та верхових тварин, а також худобу і стадо у всіх випадках, крім відповідним чином позначених зон, повинен супроводжувати погонич, здатний постійно направляти тварин.

3. Водій повинен володіти необхідними фізичними та психічними якостями, і його фізичний та розумовий стан повинен дозволяти йому управляти транспортним засобом.

4. Водій механічного транспортного засобу повинен мати знання й навички, необхідні для управління транспортним засобом; проте це положення не перешкоджає навчати водінню відповідно до положень національного законодавства.

5. Водій повинен контролювати свій транспортний засіб так, щоб бути завжди спроможним належним чином ним управляти. Він повинен бути знайомий з правилами дорожнього руху, приписами у сфері безпеки дорожнього руху, а також з такими чинниками, що можуть впливати на його поведінку, як втома, вживання лікарських препаратів і управління транспортним засобом в стані алкогольного сп'яніння та під впливом наркотиків.

6. В національному законодавстві потрібно передбачити спеціальні положення, що стосуються управління під впливом алкоголю, а також допустимий законом рівень вмісту алкоголю в крові, а у відповідних випадках – у повітрі, що видихається, перевищення якого є несумісним з управлінням транспортним засобом. **У будь-якому випадку максимальний рівень вмісту алкоголю в крові відповідно до національного законодавства не повинен перевищувати 0,50 г чистого алкоголю на літр крові або 0,25 мг на літр повітря, що видихається.**

Водій транспортного засобу повинен уникати будь-яких дій, що не пов'язані з водінням. У національному законодавстві потрібно встановити правила користування телефонами для водіїв транспортних засобів. У будь-якому випадку законодавство має забороняти водієві користуватися телефоном, який він утримує в руці, під час руху механічного транспортного засобу та велосипеда з підвісним двигуном.

Стаття 9. Стада тварин

В національному законодавстві рекомендовано передбачити, що, за винятком відступів, які мають на меті полегшити перегін худоби, стада потрібно розділяти на частини помірної довжини, причому відстань між цими частинами повинна бути достатньою для зручного руху.

Положення цієї статті, яке в Конвенції є рекомендацією, стане обов'язковим.

Стаття 10. Розташування на дорозі

1. Напрямок руху повинен бути однаковим на всіх дорогах даної держави, крім доріг у відповідних випадках, використовуваних винятково або головним чином для транзиту між двома іншими державами.

а) Водій, за винятком випадків особливої необхідності, повинен прямувати, за їх наявності, тільки тими дорогами, проїзними частинами доріг, смугами руху і доріжками, які призначено для руху користувачів дороги його категорії;

б) У разі відсутності призначеної для них смуги руху або доріжки водії велосипедів з підвісним двигуном, велосипедисти та водії інших транспортних засобів без двигуна можуть, якщо це не створює незручностей для інших користувачів дороги, використовувати у напрямі руху будь-яке придатне для проїзду узбіччя.

2. Тварин, що рухаються дорогою, слід вести якнайближче до краю проїзної частини відповідного напрямку руху.

3. Не порушуючи положення пункту 1 статті 7, пункту 6 статті 11 та інших положень протилежного характеру, що містить ця Конвенція, водій транспортного засобу повинен тією мірою, якою дозволяють обставини, перебувати ближче до краю проїзної частини відповідного напрямку руху. Проте Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи можуть більш конкретно визначити правила розташування вантажних транспортних засобів на проїзній частині.

4. На дорозі з двома або трьома проїзними частинами водій транспортного засобу не повинен виїжджати на проїзну частину, протилежну стороні, що відповідає напрямку руху.

5. а) На дорозі з двостороннім рухом, що має принаймні чотири смуги руху, водій транспортного засобу не повинен виїжджати на смуги, по яких рухаються в протилежному напрямі;

б) на дорозі з двостороннім рухом, що має три смуги руху, водій транспортного засобу не повинен виїжджати на крайню смугу проїзної частини, по якій рухаються в протилежному напрямі.

6. Якщо додаткова смуга руху позначена відповідним знаком, водії тихохідних транспортних засобів повинні використовувати цю смугу, не порушуючи положень статті 11.

Стаття 11. Обгін і рух у рядах

1. а) Обганяти потрібно з боку, протилежного стороні, що відповідає напрямку руху;

б) проте обганяти потрібно з боку, який відповідає напрямку руху, в тому випадку, коли водій (погонич), якого обганяють, подав сигнал про свій намір повернути у бік, протилежний стороні, що відповідає напрямку руху, і направив свій

транспортний засіб або своїх тварин у цю сторону, щоб або повернути на іншу дорогу, або в'їхати в придорожнє володіння, або зупинитися на цій стороні.

с) В рамках національного законодавства велосипедистам і водіям велосипедів з підвісним двигуном можливо дозволити об'їжджати транспортні засоби, що стоять або повільно рухаються, з боку, який відповідає напрямку руху, за наявності достатнього місця.

2. Перед обгоном водій повинен, не порушуючи положень пункту 1 статті 7 і положень статті 14 цієї Конвенції, переконатися в тому, що:

а) жоден водій позаду не почав обгону;

б) водій транспортного засобу, що рухається попереду тією ж смугою руху, не подав сигналу про свій намір обігнати інший транспортний засіб;

с) він може зробити це, не створюючи небезпеки або перешкоди для зустрічних транспортних засобів і переконавшись, зокрема, що смуга руху, на яку він має намір в'їхати, вільна на достатній відстані і що відносна швидкість двох транспортних засобів дозволяє зробити обгін за достатньо короткий час;

д) за винятком випадків виїзду на смугу, зустрічний рух якою заборонено, він може без шкоди для користувача або користувачів дороги, яких випереджає, знов зайняти місце відповідно до приписів пункту 3 статті 10 цієї Конвенції.

3. На виконання положень пункту 2 цієї статті заборонено, зокрема на дорогах з двостороннім рухом, обганяти у разі наближення до кінця підйому і, коли видимість недостатня, на поворотах, за винятком випадків, коли в цих місцях є поздовжня розмітка і коли обганяють без виїзду на смуги, призначені для зустрічного руху.

4. У момент обгону водій повинен залишати для користувача або користувачів дороги, яких обганяє, достатній бічний простір.

5. а) На дорогах, що мають принаймні дві смуги, призначені для руху в даному напрямі, водій транспортного засобу, який вимушений був би зробити новий обгін відразу або незабаром після того, як він повернеться у свій ряд відповідно до пункту 3 статті 10 цієї Конвенції, може для здійснення цього маневру залишитися на смузі руху, яку зайняв для першого обгону, заздалегідь переконавшись, що він може це зробити, не створюючи серйозних утруднень для водіїв транспортних засобів, які рухаються за ним з більшою швидкістю;

б) проте Договірні Сторони або їх територіальні підрозділи можуть не застосовувати положень цього пункту до водіїв велосипедів, велосипедів з підвісним двигуном, мотоциклів і транспортних засобів, що не вважаються транспортними засобами згідно з цією Конвенцією, а також до водіїв транспортних засобів, дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг або конструктивна швидкість яких не перевищує 40 км/год (25 миль/год).

Це положення² не застосовуватиметься.

² Підпункт "б" пункту 5 – прим. перекладача

6. При застосуванні положень підпункту "а" пункту 5 цієї статті, коли інтенсивність руху така, що транспортні засоби не тільки займають всю ширину проїзної частини, призначену виключно для руху в даному напрямі, але до того ж рухаються із швидкістю, яка залежить від швидкості транспортного засобу попереду них у даному ряду, то:

а) без зміни суті положень пункту 9 цієї статті той факт, що транспортні засоби одного ряду рухаються з більшою швидкістю, ніж транспортні засоби іншого ряду, не розглядають як обгін відповідно до цієї статті;

б) водій транспортного засобу, який не перебуває на смузі руху, найближчої до краю проїзної частини відповідного напрямку руху, може виїжджати з ряду тільки з метою зробити поворот праворуч або ліворуч чи виїхати на стоянку; проте цю вимогу не застосовують, якщо водій виїжджає з одного ряду в інший згідно з положенням національного законодавства, виконуючи приписи підпункту "b" пункту 5 цієї статті.

У зв'язку із незастосуванням підпункту "b" пункту 5 цієї статті положення, що міститься в останній частині фрази цього підпункту, не застосовуватиметься.

7. Якщо смуги розмежовано на проїзній частині поздовжньої розміткою, водіям заборонено під час руху в рядах, описаному в пунктах 5 та 6 цієї статті, наїжджати на цю розмітку.

8. Без зміни суті положень пункту 2 цієї статті та інших обмежень, які Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи можуть зробити щодо обгону на перехрестях і залізничних переїздах, жоден водій транспортного засобу не повинен обганяти інший транспортний засіб, ніж двоколісний велосипед, двоколісний велосипед з підвісним двигуном або двоколісний мотоцикл без коляски:

а) безпосередньо перед перехрестям і на перехресті, іншому, ніж перехрестя з круговим рухом, крім:

i) випадку, передбаченого в підпункті "b" пункту 1 цієї статті;

ii) випадку, коли обганяють дорогою, рух якою надає переважне право проїзду на перехресті;

iii) випадку, коли рух на перехресті регулює регулювальник або світлові дорожні сигнали;

б) Безпосередньо перед залізничними переїздами без шлагбаумів або напівшлагбаумів і на цих переїздах, за винятком тих випадків, коли дорожній рух регулюють у цих місцях світлові дорожні сигнали, які застосовують на перехрестях.

9. Транспортний засіб може обганяти інший транспортний засіб, який наближається до пішохідного переходу, позначеного або розміткою на проїзній частині дороги, або знаком чи сигналом, або який зупинився безпосередньо перед цим переходом, тільки з достатньо зниженою швидкістю, що забезпечує своєчасну зупинку, якщо на переході опиняться пішоходи. Жодне положення цього пункту не повинне тлумачитися як таке, що перешкоджає Договірним Сторонам або їхнім територіальним підрозділам забороняти обгін, починаючи з певної відстані до

пішохідного переходу, або пред'являти суворіші вимоги до водіїв транспортних засобів, що мають намір обганяти транспортний засіб, який зупинився біля пішохідного переходу.

10. Водій, який переконається, що водій, який їде за ним, має намір зробити обгін, повинен, за винятком випадку, передбаченого в підпункті "b" пункту 1 статті 16 цієї Конвенції, наблизитися до краю проїзної частини дороги відповідно до напрямку руху і не збільшувати швидкість. Якщо недостатня ширина, профіль або стан проїзної частини дороги не дозволяють – з урахуванням інтенсивності зустрічного руху – легко й безпечно обганяти тихохідний, великогабаритний або вимушений утримувати певну швидкість транспортний засіб, водій останнього повинен уповільнити рух і в разі необхідності за першої нагоди поступитися дорогою для того, щоб пропустити транспортні засоби, які їдуть слідом.

11. а) У населених пунктах на дорогах, де принаймні дві смуги руху призначено для руху в одному і тому ж напрямі й позначено поздовжньою розміткою, положення пункту 3 статті 10 Конвенції не застосовують. Водії автотранспортних засобів можуть використовувати найбільш зручну для них смугу руху. Вони повинні перейти на іншу смугу руху тільки перед поворотом праворуч або ліворуч, обгоном, зупинкою або стоянкою відповідно до правил, що регулюють ці маневри.

б) У випадку, передбаченому в пункті а) вище, транспортні засоби, що рухаються смугами руху, які відповідають напрямку руху, швидше, ніж транспортні засоби на смугах руху, розташованих ближче до краю дороги, не вважають такими, що обганяють, по суті цієї статті; проте положення пункту 9 цієї статті продовжують застосовувати.

в) Підпункт а), що вище, не застосовують на автомагістралях, а також на інших відповідним чином позначених дорогах, які призначено для руху транспортних засобів і які не використовують для в'їзду на прилеглі ділянки, що є приватною власністю, або виїзду з них, чи на будь-яких дорогах, на яких дозволена швидкість руху більше 80 км (50 миль) на годину.

Стаття 12. Зустрічний роз'їзд

1. У разі зустрічного роз'їзду водій транспортного засобу повинен залишити збоку достатній вільний простір і за потреби триматися ближче до краю проїзної частини дороги відповідного напрямку руху; якщо до того ж його рух утруднюватимуть перешкода або інші користувачі дороги, він повинен уповільнити рух і у разі необхідності зупинитися, щоб пропустити зустрічний транспортний засіб або транспортні засоби.

2. На гірських дорогах і на дорогах із значним похилом, що мають аналогічні характеристики, де роз'їзд неможливий або утруднений, водій транспортного засобу, що рухається на спуск, зобов'язаний зупинитися і поступитися дорогою будь-якому транспортному засобу, що рухається вгору, за винятком тих

випадків, коли місця для роз'їзду розташовані вздовж проїзної частини таким чином, що транспортний засіб, який рухається вгору, міг би, враховуючи швидкість і розташування транспортних засобів, зупинитися на місці для роз'їзду попереду нього, у зв'язку з чим відпала б необхідність для одного з транспортних засобів рухатись заднім ходом. Якщо один із двох зустрічних транспортних засобів повинен з метою роз'їзду рушити заднім ходом, автосполюки транспортних засобів мають перевагу перед всіма іншими транспортними засобами, важкі транспортні засоби – перед легкими транспортними засобами і автобуси – перед вантажними транспортними засобами; коли йдеться про транспортні засоби однієї й тієї ж категорії, заднім ходом повинен рушити водій транспортного засобу, що рухається на спуск, за винятком випадків, коли абсолютно очевидно, що такий маневр значно легше виконати водієві транспортного засобу, який рухається вгору, зокрема, якщо останній перебуває поблизу від місця для роз'їзду.

Стаття 13. Швидкість і дистанція

1. Водій транспортного засобу повинен у разі зміни швидкості руху транспортного засобу постійно враховувати обставини, зокрема рельєф місцевості, стан дороги і транспортного засобу, його навантагу, атмосферні умови та інтенсивність руху, щоб бути спроможним зупинити транспортний засіб у конкретних умовах видимості у напрямі руху, а також перед будь-якою перешкодою, яку водій здатний передбачити. Він повинен знижувати швидкість і, у разі потреби, зупинитися всякий раз, коли того вимагають обставини, особливо коли видимість незадовільна.

2. У національному законодавстві потрібно передбачити обмеження максимальної швидкості для всіх доріг. Крім того, для деяких категорій транспортних засобів, що є особливо небезпечними, зокрема внаслідок їх маси або навантаги, в національному законодавстві необхідно встановити спеціальні обмеження швидкості. Аналогічні положення воно може передбачати також і для деяких категорій водіїв, зокрема для водіїв-початківців.

3. Положення першого речення пункту 2 можна не застосовувати до водіїв транспортних засобів, що мають переважне право проїзду і згадані в пункті 2 статті 34, або прирівняних до них національним законодавством.

4. Водій не повинен без особливої на те підстави утруднювати нормальний рух інших транспортних засобів, рухаючись із надто низькою швидкістю.

5. Водій транспортного засобу, який їде слідом за іншим транспортним засобом, повинен витримувати відповідну дистанцію, щоб уникнути зіткнення у разі несподіваного гальмування або зупинки транспортного засобу попереду.

6. Поза населеними пунктами на дорогах, де тільки одна смуга призначена для руху в даному напрямі, з метою полегшення обгону водіїв транспортних засобів, на які поширюється спеціальне обмеження швидкості, і

транспортних засобів або автосполук, габаритна довжина яких перевищує 7 м, повинні, за винятком моменту, коли вони починають обгін або здійснюють його, підтримувати між своїми транспортними засобами і механічними транспортними засобами попереду таку дистанцію, щоб транспортні засоби, які їх обганяють, могли цілковито безпечно знов зайняти відповідне місце попереду транспортного засобу, який вони обігнали. Проте це положення не стосується ні дуже інтенсивного руху, ні випадків заборони обгону.

Стаття 14. Загальні розпорядження, що стосуються маневрування

1. Водій, який має намір виконати який-небудь маневр, наприклад, виїхати з ряду транспортних засобів, що перебувають на стоянці, або в'їхати в нього, повернути праворуч або ліворуч на проїзній частині дороги, зокрема, щоб змінити смугу руху, виконати поворот праворуч або ліворуч для виїзду на іншу дорогу або для в'їзду в придорожнє володіння, повинен починати цей маневр тільки після того, як він переконається, що може це зробити, не наражаючи на небезпеку тих користувачів дороги, які рухаються позаду нього, попереду або назустріч, і з урахуванням їх розташування, напрямку руху та швидкості.

2. Водій, який має намір виконати розворот або рухатись заднім ходом, повинен переконатися в тому, що він може виконати цей маневр, не наражаючи на небезпеку інших користувачів дороги і не заважаючи їм.

3. Перш ніж повернути або виконати маневр, пов'язаний з рухом убік, водій повинен зрозуміло і завчасно попередити про свій намір вмиканням покажчика або покажчиків повороту свого транспортного засобу або, у разі відсутності таких, якщо можливо, за допомогою відповідного сигналу рукою. Сигнал, який подають за допомогою покажчика або покажчиків повороту, потрібно подавати протягом всього часу виконання маневру і припинити негайно після його завершення.

Стаття 15. Особливі розпорядження, що стосуються транспортних засобів, які здійснюють перевезення регулярними лініями міського транспорту

В національному законодавстві рекомендовано передбачити, що в населених пунктах для полегшення руху транспортних засобів, які здійснюють перевезення регулярними лініями міського транспорту, водії інших транспортних засобів, за умови дотримання суті норми пункту 1 статті 17 цієї Конвенції, повинні уповільнити рух та у разі потреби зупинитися, щоб дозволити цим транспортним засобам загального користування виконати маневр, необхідний для виїзду з відповідним чином позначеної зупинки. Такі положення, прийняті Договірними Сторонами або їх територіальними підрозділами, жодною мірою не звільняють водіїв транспортних засобів загального користування від обов'язку вживати – після подачі за допомогою покажчиків повороту сигналу про намір відновити рух – заходів безпеки, необхідних для того, щоб уникнути дорожньо-транспортної пригоди.

Положення цієї статті, яке в Конвенції є рекомендацією, стане обов'язкове.

Стаття 16. Зміна напрямку руху

1. Перед поворотом праворуч або ліворуч для виїзду на іншу дорогу або для в'їзду в придорожнє володіння водій, не порушуючи положень пункту 1 статті 7 і статті 14 цієї Конвенції, повинен:

а) якщо він має намір з'їхати з дороги з боку, який відповідає напрямку руху, – наблизитися, наскільки це можливо, до краю проїзної частини дороги, що відповідає цьому напрямку, і потім виконати можливо коротший маневр;

б) якщо він має намір виїхати з дороги з іншого боку, за умови, що Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи матимуть можливість встановити інші положення для велосипедів і велосипедів з підвісним двигуном, – наблизитися, наскільки це можливо, до осі проїзної частини (на дорогах з двостороннім рухом) або до краю, протилежного стороні, що відповідає напрямку руху (на дорогах з одностороннім рухом), а якщо він має намір виїхати на іншу дорогу з двостороннім рухом, – зробити поворот таким чином, щоб виїхати на проїзну частину цієї іншої дороги по стороні, що відповідає напрямку руху.

2. Виконуючи маневр, пов'язаний із зміною напрямку руху, водій повинен, не порушуючи положень статті 21 цієї Конвенції стосовно пішоходів, пропустити учасників дорожнього руху, що рухаються проїзною частиною або іншими частинами тієї ж дороги, з якої він збирається з'їхати.

Стаття 17. Уповільнення руху

1. Водій транспортного засобу не повинен різко гальмувати, якщо цього не вимагають інтереси убезпечення.

2. Водій, який має намір істотно знизити швидкість, якщо тільки це зниження швидкості не викликане безпосередньою небезпекою, повинен заздалегідь переконатися, що він може це зробити, не створюючи небезпеки для інших користувачів дороги і не утруднюючи зайвим чином їх рух. Крім того, водій повинен відповідним знаком рукою ясно і завчасно вказати про свій намір уповільнити рух, за винятком тих випадків, коли він переконався, що позаду нього немає транспортних засобів і що вони перебувають на дуже великій відстані; проте це положення не застосовують, якщо про зниження швидкості сигналізують за допомогою стоп-сигналів транспортного засобу, згаданих у пункті 31 Додатка 5 до цієї Конвенції.

Стаття 18. Перехрестя та обов'язок поступитися дорогою

1. Наближаючись до перехрестя, водій повинен проявляти особливу обережність залежно від місцевих умов. Водій повинен, зокрема, вести транспортний засіб з такою швидкістю, щоб мати можливість зупинитися і пропустити транспортні засоби, які мають переважне право проїзду.

2. Водій, що виїжджає з путівця або ґрунтової дороги на дорогу, що не є путівцем або ґрунтовою, зобов'язаний поступитися транспортним засобам, що рухаються цією дорогою. Для цілей цієї статті сенс термінів "путівець" і "ґрунтова дорога" може визначатися національним законодавством.

3. Водій, що виїжджає на дорогу з придорожнього володіння, зобов'язаний поступитися дорогою користувачам дороги, які рухаються нею.

4. За умови дотримання положень пункту 7 цієї статті:

а) у державах з правостороннім рухом на перехрестях інших, ніж згадані в пункті 2 цієї статті і в пунктах 2 та 4 статті 25 цієї Конвенції, водій транспортного засобу зобов'язаний поступитися дорогою транспортним засобам, що рухаються праворуч від нього;

б) У державах з лівостороннім рухом переважне право проїзду на перехрестях регулюють дорожні знаки та сигнали або дорожня розмітка.

5. Навіть якщо світлові сигнали дозволяють проїзд, водій не повинен виїжджати на перехрестя, якщо утворився такий затор, що він, ймовірно, буде вимушений зупинитися на перехресті, створюючи тим самим перешкоди або завади для руху в поперечному напрямі.

6. Водій, що в'їхав на перехрестя, де рух регулюють світлові дорожні сигнали, може виїхати з перехрестя, не чекаючи, коли буде відкрито рух у потрібному йому напрямі, проте за умови, що це не перешкоджатиме руху інших користувачів дороги в тому напрямі, в якому відкрито рух.

7. Водії нерейкових транспортних засобів зобов'язані поступитися дорогою рейковим транспортним засобам.

Жодне положення цієї статті не повинне тлумачитися як таке, що перешкоджає Договірним Сторонам або їх територіальним підрозділам поширювати правила черговості проїзду, згадані в пункті 2 цієї статті, на всіх учасників дорожнього руху.

Стаття 19. Залізничні переїзди

Кожен користувач дороги повинен проявляти особливу обережність у процесі наближення до залізничного переїзду і проїзду через нього. Зокрема:

а) водій транспортного засобу повинен рухатися з помірною швидкістю;

б) з урахуванням вказівок світлового сигналу або звукового сигналу, які вимагають зупинитися, жоден користувач дороги не повинен в'їжджати на залізничний переїзд, шлагбауми або напівшлагбауми якого зачинені чи зачиняються або напівшлагбауми якого починають підніматися;

с) якщо залізничний переїзд не обладнано шлагбаумами, напівшлагбаумами чи світловою сигналізацією, жоден користувач дороги не повинен перетинати його, не переконавшись у тому, що до переїзду не наближається ніякий рейковий транспортний засіб;

д) водії не повинні в'їжджати на залізничний переїзд, не переконавшись заздалегідь, що вони не будуть вимушені зупинитися на ньому;

е) користувач дороги повинен перетинати залізничний переїзд, не затримуючись; у разі вимушеної зупинки транспортного засобу водій повинен вивести його із залізничного полотна, а якщо він не може цього зробити, то негайно вжити всіх залежних від нього заходів для вчасного попередження про небезпеку машиністів рейкових транспортних засобів.

Стаття 20. Розпорядження, що стосуються пішоходів

1. Пішоходи повинні у разі можливості не користуватися проїзною частиною, а якщо вони нею користуються, повинні проявляти обережність, не утруднювати і не затримувати без необхідності рух.

2. Якщо біля краю проїзної частини дороги є тротуар або узбіччя, придатні для руху пішоходів, останні повинні користуватися ними. Проте, приймаючи необхідні заходи безпеки:

а) пішоходи, що перевозять або переносять громіздкі предмети, можуть іти проїзною частиною, якщо їх рух тротуаром чи узбіччям може стати серйозною перешкодою для інших пішоходів;

б) групи пішоходів, очолювані керівниками, або такі, що є процесією, можуть іти проїзною частиною.

Не зважаючи на положення пункту 2 цієї статті Конвенції, інваліди, що пересуваються в інвалідній колясці, можуть у всіх випадках рухатися проїзною частиною дороги.

3. Коли тротуари чи узбіччя відсутні або їх використання неможливе, пішоходи можуть пересуватися проїзною частиною; якщо є велосипедна доріжка та якщо інтенсивність руху дозволяє, вони можуть рухатися цією велосипедною доріжкою, не утруднюючи, проте, рух водіїв велосипедів і велосипедів з підвісним двигуном.

4. Коли пішоходи рухаються проїзною частиною дороги відповідно до положень пункту 2, додаткового пункту, який потрібно включити безпосередньо після пункту 2, і пункту 3 цієї статті, вони повинні перебувати якнайближче до краю проїзної частини.

5. а) Поза населеними пунктами пішоходи, які рухаються проїзною частиною дороги, повинні дотримуватися (якщо це не загрожує їхній безпеці та за відсутності особливих обставин) сторони, протилежної стороні, що відповідає напрямку руху. Проте особи, що ведуть велосипед, велосипед з підвісним двигуном або мотоцикл, інваліди, які пересуваються в інвалідних колясках, а також групи

пішоходів, очолювані керівником, або процесії, повинні дотримуватися сторони проїзної частини дороги, яка відповідає напрямку їх руху. За винятком процесій, пішоходи, що рухаються проїзною частиною, повинні за можливості рухатися ланцюжком, один за одним, якщо цього вимагає безпека руху, зокрема у разі поганої видимості або високої інтенсивності руху транспортних засобів.

b) Положенням підпункту а) цього пункту можна надати обов'язковий характер також і в населених пунктах.

б. а) Під час переходу проїзної частини поза пішохідним переходом, який позначено розміткою або відповідним знаком чи сигналом, пішоходи не повинні виходити на проїзну частину, не переконавшись у тому, що вони можуть зробити це, не утруднюючи рух транспортних засобів. Пішоходи повинні переходити проїзну частину дороги під прямим кутом до її осі;

b) під час переходу пішохідним переходом, який позначено розміткою або відповідним знаком чи сигналом:

i) якщо на пішохідному переході є світлова сигналізація для пішоходів, останні повинні виконувати вказівки відповідних сигналів;

ii) якщо на пішохідному переході немає таких знаків або сигналізації, але рух транспортних засобів регулюють світлові дорожні сигнали або регулювальник, пішоходи не повинні виходити на проїзну частину, доки світловий сигнал або регулювальник жестом не дозволить рух транспортних засобів;

iii) на інших переходах пішоходи не повинні виходити на проїзну частину дороги, не оцінивши відстань до транспортних засобів, що наближаються, та їх швидкість;

c) під час переходу проїзної частини поза пішохідним переходом, який позначено розміткою або відповідним знаком чи сигналом, пішоходи не повинні виходити на проїзну частину, не переконавшись, що вони можуть зробити це, не утруднюючи рух транспортних засобів;

d) пішоходи не повинні подовжувати свій перехід проїзною частиною дороги, затримуватися або зупинятися на ній без потреби.

7. Проте Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи можуть прийняти суворіші правила для пішоходів, які переходять проїзну частину.

Стаття 21. Правила стосовно поведінки водіїв щодо пішоходів

1. Водій не повинен допускати дій, що можуть наражати на небезпеку пішоходів.

2. Без зміни суті положень пункту 1 статті 7, пункту 9 статті 11 і пункту 1 статті 13 цієї Конвенції на пішохідних переходах, позначених розміткою або відповідним знаком чи сигналом, потрібно виконувати такі приписи:

a) якщо рух транспортних засобів на такому пішохідному переході регулюють світлові дорожні сигнали або регулювальник, водії повинні за наявності сигналу, що забороняє рух, зупинитися перед переходом або передуючою йому поперечною

розміткою, а коли вони отримують дозвіл продовжувати рух, не заважати і не перешкоджати пішоходам, які вже вступили на нього; якщо водій повертає для виїзду на іншу дорогу, при в'їзді на яку розташовано пішохідний перехід, він повинен робити це тільки з невеликою швидкістю і пропускати пішоходів (зупинитися за необхідності), що вступили або вступають на перехід;

б) якщо рух транспортних засобів на цьому переході не регулюють ні світлові дорожні сигнали, ні регулювальник, водії повинні, наближаючись до цього переходу, належним чином знизити швидкість, щоб не наражати на небезпеку пішоходів, що вступили або вступають на перехід; у разі потреби належить зупинитися і пропустити пішоходів.

3. Без зміни суті положень пункту 1 статті 7 і пункту 1 статті 13 Конвенції за відсутності на проїзній частині пішохідного переходу, позначеного розміткою або відповідним знаком чи сигналом, водії, що повертають для виїзду на іншу дорогу, повинні обов'язково пропустити (зупинитись у разі потреби) пішоходів, що вступили на проїзну частину цієї іншої дороги. Вони також повинні проявляти особливу увагу до пішоходів, які переходять проїзну частину дороги для посадки в транспортний засіб загального користування або після висадки з нього.

4. Водії, які мають намір проїхати з боку, який відповідає напрямку руху, повз транспортний засіб загального користування, що перебуває на належним чином позначеній зупинці, повинні знизити швидкість і за необхідності зупинитися, щоб забезпечити пасажиром громадського транспорту можливість посадки або висадки.

В тому випадку, якщо в певних умовах деяким видам транспортних засобів дозволено в'їжджати на дороги, призначені для руху пішоходів, внутрішнє законодавство може встановити правила, які регулюють поведінку учасників дорожнього руху, щоб уникнути виникнення яких-небудь конфліктів між ними, а також встановити обмеження максимальної швидкості, щоб водії могли вчасно зупинитися і не наражати пішоходів на небезпеку.

Водії не повинні в'їжджати на пішохідний перехід, задалегідь не переконавшись, що вони не будуть вимушені зупинитися на ньому.

Водії, які виїжджають на дорогу з придорожньої території або з'їжджають з дороги на таку територію, повинні пропустити пішоходів.

Стаття 22. Острівці безпеки

Не порушуючи положень статті 10 цієї Конвенції, водій може об'їжджати справа або зліва острівці безпеки, тумби та інші пристрої, встановлені на проїзній частині, якою він рухається, за винятком випадків, коли:

а) сигнальний знак вказує, з якого боку належить об'їжджати острівець безпеки, тумбу або пристрій;

б) острівець безпеки, тумба або пристрій перебувають на осі проїзної частини дороги з двостороннім рухом; в останньому випадку водій повинен об'їжджати острівець безпеки, тумбу або пристосування з боку, що відповідає напрямку руху.

Стаття 23. Зупинка і стоянка

1. Поза населеними пунктами транспортні засоби і тварини, що зупиняються або перебувають на стоянці, повинні, за можливості, перебувати поза проїзною частиною. У населених пунктах і поза ними вони не повинні перебувати на велосипедних доріжках, велосипедних смугах руху, смугах, що призначено для руху автобусів, доріжках для вершників, доріжках для пішоходів, на тротуарах або на узбіччях, спеціально призначених для руху пішоходів, крім випадків, дозволених національним законодавством.

2. а) На проїзній частині тварин і транспортні засоби, що зупиняються або перебувають на стоянці, потрібно розташовувати якомога ближче до краю проїзної частини. Водій може зупинитися або поставити на стоянку транспортний засіб на проїзній частині тільки на тій стороні, яка відповідає його напрямку руху; проте зупинку або стоянку дозволено на іншій стороні проїзної частини, якщо, зважаючи на наявність рейкових шляхів, неможливо зупинитися на стороні, що відповідає напрямку руху. Крім того, Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи можуть:

i) за певних умов, наприклад, коли є дорожні знаки, що забороняють зупинку на стороні, яка відповідає напрямку руху, дозволяти зупинку або стоянку на іншій стороні проїзної частини дороги;

ii) на проїзній частині дороги з одностороннім рухом – дозволяти зупинку і стоянку тільки на іншій стороні або також одночасно на стороні, що відповідає напрямку руху;

iii) дозволяти зупинку та стоянку посередині проїзної частини в спеціально позначених місцях;

б) Транспортні засоби, крім двоколісних велосипедів, двоколісних велосипедів з підвісним двигуном і двоколісних мотоциклів без коляски, не повинні перебувати під час стоянки на проїзній частині в два ряди. Транспортні засоби, що зупинилися або перебувають на стоянці, повинні розташовуватися паралельно краю проїзної частини, за винятком тих місць, конфігурація яких допускає інше розташування транспортних засобів

3. а) Будь-яку зупинку і стоянку транспортного засобу заборонено на проїзній частині дороги:

i) на відстані менше 5 м перед пішохідними переходами, на пішохідних переходах, на переїздах для велосипедистів і на залізничних переїздах;

ii) на трамвайних і залізничних коліях, що пролягають дорогою або поблизу від цих колій, якщо це може утруднити рух трамваїв або потягів;

iii) на перехрестях і поблизу від них на відстані менше 5 м від найближчого рогу, за винятком випадків, коли дорожній знак або сигнал чи розмітка дають інші вказівки.

б) будь-яку зупинку і стоянку транспортного засобу заборонено в будь-якому місці, де вона може створити небезпеку, зокрема:

i) під естакадами і в тунелях, за винятком спеціальних позначених місць;

ii) на проїзній частині дороги поблизу переломів* і на поворотах, коли видимість недостатня для безпечного об'їзду транспортного засобу, з урахуванням швидкості транспортних засобів на цій ділянці дороги;

iii) на проїзній частині дороги, де відстань між поздовжньою розміткою, що забороняє виїзд за неї, і транспортним засобом, що зупинився, складає менше 3 м (10 футів), і якщо у цьому разі не застосовують положення підпункту б) ii) цього пункту;

iv) у місцях, де транспортний засіб закривав би від користувачів дороги дорожній знак або світловий дорожній сигнал;

v) на додатковій смузі руху для тихохідних транспортних засобів, позначеній знаком;

с) будь-яку стоянку транспортного засобу на проїзній частині дороги заборонено:

i) поблизу залізничних переїздів – на відстані, встановленій національним законодавством, і на відстані менше 15 м по обидві сторони від зупинок автобусів, тролейбусів або рейкових транспортних засобів, якщо національне законодавство не передбачає меншу відстань;

ii) напроти виїзду з воріт;

iii) у будь-якому місці, де транспортний засіб, що перебуває на стоянці, заважав би іншому транспортному засобу під'їхати до місця своєї звичайної стоянки або виїхати звідти;

iv) на центральній смузі проїзної частини дороги, що складається з трьох смуг руху, і – поза населеними пунктами – на проїзній частині доріг, позначених відповідними знаками або сигналами як головна дорога.

4. Водій не повинен залишати свій транспортний засіб, а погонич – своїх тварин, не вживаючи всіх необхідних заходів безпеки, щоб уникнути дорожньо-транспортної пригоди, а якщо йдеться про транспортний засіб – щоб не допустити його використання без відповідного дозволу.

5 а) Кожен механічний транспортний засіб, інший, ніж двоколісний велосипед з підвісним двигуном або двоколісний мотоцикл без коляски, а також кожен зчеплений або не зчеплений з тягачем причіп, які зупинено на проїзній частині дороги поза населеним пунктом, потрібно позначити так, щоб своєчасно попередити про це водіїв, що наближаються:

i) якщо водій був змушений зупинити свій транспортний засіб у місці, де зупинку заборонено відповідно до положень підпункту б) i) або ii) пункту 3 цієї статті Конвенції;

* Перелом поздовжнього профілю дороги. – примітка перекладача

ii) якщо умови такі, що водії, які наближаються, не можуть або можуть із значними труднощами своєчасно помітити перешкоду, яку являє собою транспортний засіб, що зупинився.

b) Положенням підпункту а) цього пункту можна надати обов'язковий характер також і в населених пунктах.

Під час застосуванні положень цього пункту в національному законодавстві рекомендовано передбачити застосування одного з пристроїв, вказаних у пункті 56 додатка 5 до Конвенції.

6. Жодне положення цієї статті не повинне тлумачитися як таке, що перешкоджає Договірним Сторонам або їхнім територіальним підрозділам передбачити інші заборонні заходи щодо стоянки і зупинки.

a) Внутрішнє законодавство може дозволяти інвалідам з обмеженою здатністю до пересування ставити на стоянку їхні транспортні засоби на державних автодорогах там, де стоянку заборонено, або тримати їх на стоянках з обмеженим часом стоянки довше дозволеного часу.

b) Держави можуть видавати особам з обмеженою здатністю до пересування документ, в якому проставлені, принаймні, міжнародний символ для інвалідів і прізвище власника. Коли будь-яка така особа користується пільгами, зазначеними в підпункті а) вище, вона повинна пред'являти цей документ належним чином. Договірні Сторони визнають такі документи, видані іншими Договірними Сторонами, і дозволяють особам, що мають такі документи, користуватися пільгами, визначеними в підпункті а) вище.

Стаття 24. Двері транспортних засобів

Заборонено відчиняти двері транспортного засобу, залишати їх відчиненими або виходити з транспортного засобу, не переконавшись у тому, що це не спричинить небезпеки для інших користувачів дороги.

Стаття 25. Автомагістралі й дороги подібного виду

1. На автомагістралях, а також на спеціальних виїздах на автомагістралі та з'їздах з них, позначених як автомагістралі:

a) заборонено рух пішоходів, тварин, велосипедів, велосипедів з підвісним двигуном, якщо вони не прирівняні до мотоциклів, і всіх транспортних засобів, інших, ніж транспортні засоби та їхні причепа, а також транспортних засобів та їхніх причепів, конструктивна швидкість яких не може досягати на рівній дорозі певної величини, встановленої національним законодавством, але не менше 40 км (25 миль) на годину;

b) водіям заборонено:

i) зупиняти транспортний засіб або ставити його на стоянку в інших місцях, ніж спеціально позначені для цього місця стоянки. Водій, вимушений за

незалежними від нього обставинами зупинитися, повинен відвести транспортний засіб від проїзної частини, а також із смуги вимушеної зупинки або, якщо він не може цього зробити, негайно **аварійною сигналізацією та знаками** зазначити про наявність **зупиненого** транспортного засобу на достатній відстані, щоб своєчасно попередити водіїв, які наближаються; якщо йдеться про один з транспортних засобів, на які не поширюють дію пункту 5 статті 23 Конвенції, то в національному законодавстві рекомендовано передбачити застосування одного з пристроїв, вказаних у пункті 5б додатка 5 до Конвенції;

ii) розвертатися або рухатися заднім ходом, або в'їжджати на центральну розділову смугу і на поперечні з'єднання обох проїзних частин дороги;

с) кортежі, демонстрації, авторалі, рекламні автопробіги, змагання з автомобілізму і технічні випробування транспортних засобів і прототипів їхніх шасі заборонено відповідно до приписів, які може встановлювати національне законодавство.

Коли на автомагістралі для руху в одному напрямі є три або більше смуги руху, водіям транспортних засобів, призначених для перевезень вантажів, дозволена максимальна маса яких перевищує 3,5 т, або автосполук завдовжки більше 7 м заборонено в'їжджати на інші смуги, окрім двох смуг руху, розташованих біля краю проїзної частини, що відповідає напрямку руху.

2. В'їжджаючи на автомагістраль, водії повинні поступитися дорогою транспортним засобам, що нею рухаються. За наявності смуги прискорення вони повинні користуватися такою смугою.

3. В'їжджаючи з автомагістралі водій повинен своєчасно в'їхати на смугу, прилеглу до з'їзду з автомагістралі, та якнайшвидше в'їхати на смугу уповільнення руху, якщо така є.

Транспортним засобам, які буксирують за допомогою саморобних пристроїв, заборонено в'їжджати на автомагістралі, крім випадків, передбачених національним законодавством. Несправні транспортні засоби, що вийшли з ладу на автомагістралі та які буксирують за допомогою саморобного пристрою, повинні покинути автомагістраль на найближчому з'їзді. У разі застосування цього правила саморобними пристосуваннями вважають мотузку, дріт і т.ін.

4. Для застосування попередніх пунктів цієї статті до автомагістралей прирівнюють інші належним чином позначені дороги, які призначені для автомобільного руху і не обслуговують придорожніх володінь.

Стаття 25-біс. Особливі правила щодо тунелів, зазначених спеціальними дорожніми знаками

У тунелях, зазначених спеціальними дорожніми знаками діють такі правила:

1. Всім водіям заборонено:
  - а) рухатися заднім ходом;

b) розвертатися;

с) [Вилучено].

2. Навіть у тому випадку, коли тунель освітлений, водії повинні включати ліхтарі дальнього чи ближнього світла.

3. Водіям дозволено зупинятися або ставити на стоянку транспортний засіб лише в разі аварійної ситуації чи небезпеки. На разі вони повинні використовувати за можливості спеціально позначені місця.

Стаття 26. Особливі правила щодо процесій та інвалідів

1. Користувачам дороги заборонено перетинати військові колони, групи школярів, що йдуть шеренгами на чолі з керівником, та інші організовані групи людей.

2. Інваліди, що пересуваються в колясках, які урухомлюють самі або які мають швидкість пішохода, можуть користуватися тротуарами та узбіччями, придатними для такого руху.

Стаття 27. Особливі правила щодо водіїв велосипедів, велосипедів з підвісним двигуном і мотоциклів

1. Не зважаючи на положення пункту 3 статті 10 цієї Конвенції, Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи можуть не забороняти водіям велосипедів пересуватися по декілька осіб у ряд.

2. Водіям велосипедів заборонено пересуватися, не тримаючись за кермо, принаймні, однією рукою, використовувати інші транспортні засоби як буксир або перевозити, буксирувати чи штовхати предмети, які можуть перешкодити управлінню або являють собою небезпеку для інших користувачів дороги. Аналогічні положення застосовують до водіїв велосипедів з підвісним двигуном і мотоциклів, але, крім цього, вони повинні тримати кермо обома руками, за винятком тих випадків, коли відповідно до Конвенції необхідно подати сигнал.

3. Водіям велосипедів і велосипедів з підвісним двигуном заборонено перевозити пасажирів; проте Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи можуть дозволити відступи від цього положення і, зокрема, дозволити перевезення пасажирів на додатковому сидінні (сидіннях), яким обладнано велосипед. Водіям мотоциклів дозволено перевозити пасажирів тільки в колясці (якщо така є) і на додатковому сидінні, яке може бути обладнане позаду водія.

4. Водіям велосипедів з підвісним двигуном може бути дозволено пересуватися велосипедною смугою руху або велосипедною доріжкою і, якщо це доцільно, заборонено пересуватися проїзною частиною поза велосипедною смугою руху або велосипедною доріжкою. Національне законодавство повинно визначити, за яких умов інші учасники дорожнього руху можуть

використовувати велосипедні смуги руху або велосипедні доріжки чи перетинати їх, забезпечуючи постійну безпеку для велосипедистів.

Застосування офіційно затверджених захисних шоломів є обов'язковим для водіїв та пасажирів мотоциклів і велосипедів з підвісним двигуном, крім випадків, передбачених у національному законодавстві.

Стаття 27-біс. Спеціальні правила для житлових зон, позначених відповідними знаками

У житлових зонах, позначених відповідними знаками:

- a) пішоходи можуть пересуватися дорогою по всій ширині. Дозволено дитячі ігри;
- b) водії повинні пересуватися з найнижчою швидкістю відповідно до приписів національного законодавства, у будь-якому випадку вони не повинні перевищувати 20 км (12 миль) на годину;
- c) водії не повинні наражати пішоходів на небезпеку чи обмежувати свободу їхнього пересування. У разі необхідності вони повинні зупинити транспортні засоби;
- d) пішоходи не повинні створювати необґрунтованих перешкод автомобільному руху;
- e) стоянку заборонено, за винятком місць, позначених відповідними знаками;
- f) на перехрестях учасники дорожнього руху, що виїжджають з житлової зони, повинні дати дорогу іншим учасникам дорожнього руху, крім випадків, коли приписи національного законодавства передбачають інше.

Стаття 27-тер. Пішохідні зони

Внутрішнє законодавство може передбачити положення для пішохідних зон, що мають одну чи більше доріг, призначених для пішоходів, і наводити виняткові умови допуску до них транспортних засобів.

Стаття 27-кватер. Особливе правило для осіб, що виконують будівельні або ремонтні роботи на дорогах

Особи, що виконують будівельні або ремонтні роботи на дорогах, повинні користуватися одягом, який флюоресцує та відбиває світло і помітний на великій відстані в денний та нічний час.

Стаття 28. Звукові та світлові сигнали

1. Звукові та світлові сигнальні прилади можна застосовувати тільки:

- a) для своєчасного попередження, щоб уникнути дорожньо-транспортної пригоди;

б) поза населеними пунктами, коли слід попередити водія іншого транспортного засобу про намір здійснити обгін.

Звукові сигнали не повинні бути тривалішими, ніж це необхідно.

2. Замість звукових сигналів водії транспортних засобів можуть з настанням темноти і до світанку подавати світлові сигнали, передбачені в пункті 3 статті 32 цієї Конвенції. Вони можуть робити це також і вдень у цілях, вказаних у підпункті "b" пункту 1 цієї статті, якщо це більше відповідає обставинам.

3. Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи можуть дозволити подавати світлові сигнали у цілях, вказаних у підпункті "b" пункту 1 цієї статті, також і в населених пунктах.

Стаття 29. Рейкові транспортні засоби

1. Якщо рейкова колія пролягає проїзною частиною дороги, кожен користувач дороги повинен у разі наближення трамвая або іншого рейкового транспортного засобу якнайшвидше звільнити колію, щоб пропустити рейковий транспортний засіб.

2. Щодо руху рейкових транспортних засобів автомобільними дорогами можуть бути прийняті спеціальні правила, що відрізняються від передбачених у розділі II Конвенції. Проте ці правила не повинні суперечити положенням пункту 7 статті 18 Конвенції.

Обганяти рейкові транспортні засоби, які рухаються або зупинилися і рейкова колія яких проходить проїзною частиною дороги, потрібно з того боку, що відповідає напрямку руху. Якщо зустрічний роз'їзд і обгін не можна зробити з того боку, що відповідає напрямку руху, через вузький проїзд, ці маневри можна проводити з боку, протилежного стороні, що відповідає напрямку руху, за умови, що це не утрудняє рух і не наражає на небезпеку зустрічних користувачів дороги. На проїзних частинах з одностороннім рухом обганяти можна з боку, протилежного стороні, що відповідає напрямку руху, коли це виправдано вимогами дорожнього руху.

Стаття 30. Вантаж транспортних засобів

1. Якщо для транспортного засобу встановлено дозволена максимальна маса, то маса транспортного засобу з навантагою ніколи не повинна перевищувати дозволена максимальна маса.

2. Будь-який вантаж потрібно розміщувати і в разі потреби закріплювати на транспортному засобі так, щоб він:

а) не наражав на небезпеку людей і не завдавав збитків державному, суспільному або особистому майну, зокрема не волочився і не падав на дорогу;

б) не обмежував видимості та зони огляду, не порушував стійкості транспортного засобу і не утруднював управління ним;

c) не чинив шуму, не піднімав пилю і не викликав інших незручностей, яких можна уникнути;

d) не закривав вогнів, зокрема стоп-сигналу і покажчиків повороту, світловідбивного приладдя, реєстраційних номерних знаків і розпізнавального знаку держави реєстрації, які повинні бути на транспортному засобі відповідно до цієї Конвенції або відповідно до національного законодавства, чи не перешкоджає подавати сигнали рукою відповідно до положень пункту 3 статті 14 або пункту 2 статті 17 цієї Конвенції.

3. Всі допоміжні пристрої, які використовують, щоб закріпити й забезпечити збереження вантажу (мотузки, ланцюги, брезент), потрібно туго затягнути і міцно закріпити. Всі допоміжні пристрої, які використовують, щоб зберегти вантаж, повинні задовольняти вимоги, передбачені стосовно вантажу пунктом 2 цієї статті.

4. Вантаж, який виступає спереду, ззаду або збоку за габарит транспортного засобу, потрібно помітним чином позначити у всіх випадках, коли водії інших транспортних засобів можуть його не помітити; у період між початком ночі та світанком, а також в інші моменти, коли видимість є недостатньою, таку сигналізацію виконують спереду за допомогою білого вогню і білого світловідбивного приладдя, а ззаду – за допомогою червоного вогню і червоного світловідбивного приладдя. Зокрема, на механічних транспортних засобах та їхніх причепах:

a) вантажі, які виступають за габарити транспортного засобу більш ніж на один метр ззаду або спереду, потрібно позначати завжди;

b) вантажі, які виступають за габарити транспортних засобів більш ніж на один метр ззаду, потрібно позначати квадратною або трикутною табличкою із сторонами не менше ніж 0,40 м, встановленою на зовнішньому краю вантажу так, щоб вона постійно перебувала у вертикальній площині, перпендикулярній середній поздовжній площині транспортного засобу, або тривимірним пристроєм (пірамідальної, призматичної чи циліндрової форми), підвішеним на краю вантажу, який має належну віддзеркалювальну поверхню. Табличка повинна мати червоні та білі смуги, а тривимірний пристрій – смуги червоного та білого кольору або сторони світлого кольору. Частини таблички, забарвлені в червоний і білий колір, потрібно забезпечити світловідбивачами або світловідбивним покриттям. Найвищу точку поверхні вищезазначених пристроїв, що освітлює або відбиває світло, розташовують на відстані не більше ніж 1,60 м над рівнем поверхні дороги. Найнижчу точку розташовують на відстані не менше ніж 0,40 м над рівнем поверхні дороги;

c) у разі нерегулярних перевезень на короткі відстані внутрішнє законодавство може передбачити простіші знаки.

5. Жодне положення пункту 4 цієї статті не повинне тлумачитися як таке, що перешкоджає Договірним Сторонам або їхнім територіальним підрозділам забороняти, обмежувати або підпорядковувати спеціальному дозволу перевезення

вантажів, згаданих у вказаному пункті 4, які виступають за габарит транспортного засобу.

Стаття 30-біс. Перевезення пасажирів

Пасажирів не повинні перевозити в такій кількості або таким чином, щоб це заважало управлінню чи обмежувало зону огляду водія.

Стаття 31. Поведінка водія у разі дорожньо-транспортної пригоди

1. Не порушуючи приписів національного законодавства щодо обов'язку надавати допомогу постраждалим, водій чи будь-який інший користувач дороги, причетний до дорожньо-транспортної пригоди, повинен:

- a) якнайшвидше зупинитися, не створюючи додаткової небезпеки для руху;
- b) вжити заходів для забезпечення руху в місці дорожньо-транспортної пригоди і, якщо в результаті дорожньо-транспортної пригоди є тяжкопоранені чи вбиті, унеможливити тою мірою, якою це не впливає на безпеку руху, змінення будь-чого на місці події або знищення слідів, що може бути використане для встановлення відповідальності;
- c) на вимогу інших осіб, причетних до дорожньо-транспортної пригоди, назвати себе;
- d) якщо в результаті дорожньо-транспортної пригоди є поранені чи вбиті, повідомити про це в службу дорожнього руху і, якщо остання не дозволяє покинути місце події або якщо він не повинен надати допомогу пораненим чи отримати медичну допомогу сам, повернутися до місця пригоди або залишатися на місці до прибуття співробітників служби дорожнього руху.

Якщо в результаті дорожньо-транспортної пригоди заподіяно лише матеріальні збитки і якщо сторона, що понесла збитки, не присутня на місці пригоди, то особи, причетні до дорожньо-транспортної пригоди, повинні за можливості залишити на місці події свої прізвище та адресу і в усякому разі якнайшвидше надати ці відомості стороні, що потерпіла, безпосередньо або через поліцію.

2. Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи можуть не впроваджувати в своєму національному законодавстві положення, наведене в підпункті "d" пункту 1 цієї статті, в тому випадку, якщо не нанесено ніякого серйозного тілесного ушкодження і якщо ніхто з осіб, що потрапили в дорожньо-транспортну пригороду, не вимагає повідомити про це поліцію.

Стаття 32. Умови застосування ліхтарів

1. У період між настанням темноти і світанком, а також у будь-яких інших умовах, коли видимість недостатня, наприклад, унаслідок туману, снігопаду або

сильного дощу, на транспортному засобі, що рухається, потрібно вмикати такі ліхтарі:

а) на механічних транспортних засобах і велосипедах з підвісним двигуном – ліхтар (ліхтарі) дальнього або ближнього світла і задній габаритний ліхтар (задні габаритні ліхтарі) залежно від обладнання, яке вимагає ця Конвенція для транспортних засобів кожної категорії;

б) на причепах – передні габаритні ліхтарі, якщо такі ліхтарі передбачено положеннями пункту 30 Додатка 5 до цієї Конвенції, і не менше двох задніх габаритних ліхтарів.

2. Ліхтарі дальнього світла потрібно вимкнути і замість них увімкнути ліхтарі ближнього світла в таких випадках:

а) у населених пунктах, якщо дорога достатньо освітлена, і поза населеними пунктами, якщо проїзна частина рівномірно освітлена і якщо це освітлення достатнє, щоб забезпечити водієві хорошу видимість на достатню відстань і забезпечити також, щоб інші учасники дорожнього руху бачили даний транспортний засіб на достатній відстані;

б) під час зустрічного роз'їзду на достатній відстані, з тим щоб не викликати засліплення і дати водієві зустрічного транспортного засобу можливість спокійно та безпечно продовжувати рух;

с) у будь-яких інших умовах, коли слід уникати засліплення інших учасників дорожнього руху або користувачів водного шляху чи залізничної колії, що проходить вздовж дороги.

3. Проте, якщо транспортний засіб їде на невеликій відстані позаду іншого транспортного засобу, ліхтарі дальнього світла можна застосовувати відповідно до положень пункту 2 статті 28, щоб подати світловий сигнал про намір обігнати.

4. Протитуманні ліхтарі можна вмикати тільки в час густого туману, снігопаду, сильного дощу або в аналогічних умовах, а передні протитуманні ліхтарі можна також застосовувати замість ліхтарів ближнього світла. Національне законодавство може дозволити одночасно вмикати передні протитуманні ліхтарі та ліхтарі ближнього світла, а також вмикати передні протитуманні ліхтарі на вузьких звивистих дорогах.

5. На транспортних засобах, забезпечених передніми габаритними ліхтарями, такі ліхтарі потрібно вмикати разом із ліхтарями дальнього світла, ліхтарями ближнього світла або передніми протитуманними ліхтарями.

6. У денний час на будь-якому мотоциклі, що рухається дорогою, необхідно увімкнути спереду принаймні один ліхтар ближнього світла, а ззаду – ліхтар червоного кольору. Національне законодавство може дозволити застосування денних ходових ліхтарів замість ліхтарів ближнього світла.

7. Національне законодавство може зобов'язати водіїв транспортних засобів вмикати в денний час або ліхтарі ближнього світла, або денні ходові ліхтарі. В цьому випадку разом з передніми ліхтарями потрібно вмикати задні габаритні ліхтарі.

8. У період між настанням темноти і світанком, а також у будь-яких інших умовах, коли видимість недостатня, в момент зупинки або стоянки на дорозі механічні транспортні засоби та їх причепа потрібно позначити передніми і задніми габаритними ліхтарями. Під час густого туману, снігопаду, сильного дощу і в аналогічних умовах можна ввімкнути ліхтарі ближнього світла чи передні протитуманні ліхтарі. У цих умовах додатково до задніх габаритних ліхтарів можна ввімкнути задні протитуманні ліхтарі.

9. У відступ від положень пункту 8 цієї статті в населених пунктах замість передніх і задніх габаритних ліхтарів можна ввімкнути стоянкові ліхтарі за тієї умови, що:

- a) довжина транспортного засобу не перевищує 6 м, а ширина – 2 м;
- b) транспортний засіб не має причепа;
- c) стоянкові ліхтарі розташовано на стороні транспортного засобу, протилежній краю проїзної частини, вздовж якої зупинився або перебуває на стоянці цей транспортний засіб.

10. У відступ від положень пунктів 8 та 9 цієї статті транспортний засіб може зупинятися або перебувати на стоянці, не вмикаючи будь-які ліхтарі:

- a) на дорозі, освітленій таким чином, що транспортний засіб можна добре бачити на достатній відстані;
- b) поза проїзною частиною та узбіччям з твердим покриттям;
- c) у випадках, що стосуються велосипедів із підвісним двигуном і мотоциклів без коляски, не забезпечених акумуляторами, в населеному пункті біля самого краю проїзної частини.

11. Національне законодавство може допускати відступи від положень пунктів 8 та 9 цієї статті стосовно транспортних засобів, що зупинилися або перебували на стоянці в населених пунктах на вулицях з дуже слабким рухом.

12. Ліхтарі заднього ходу можна вмикати лише в тих випадках, коли транспортний засіб рухається або має намір рухатися заднім ходом.

13. Аварійний сигнал можна вмикати тільки для попередження інших користувачів дороги про особливі види небезпеки:

- a) коли транспортний засіб, який вийшов з ладу або був причетний до дорожньо-транспортної пригоди, неможливо відбуксирувати негайно і, отже, він є перешкодою для інших учасників дорожнього руху;
- b) для попередження інших учасників дорожнього руху про серйозну небезпеку.

14. Спеціальні попереджувальні ліхтарі:

- a) синього кольору можна застосовувати лише на транспортних засобах, які користуються переважним правом проїзду і які виконують термінові поїздки, або в інших випадках, коли необхідно попередити інших учасників дорожнього руху про наявність такого транспортного засобу;

- b) автомобільного жовтого кольору можна застосовувати тільки в тих випадках, коли транспортні засоби за своєю конструкцією призначені для виконання

особливих робіт, у зв'язку з чим вони були оснащені спеціальними попереджувальними ліхтарями, або коли наявність таких транспортних засобів на дорозі спричиняє небезпеку чи незручність для інших учасників дорожнього руху.

Національне законодавство може дозволити застосовувати попереджувальні ліхтарі інших кольорів.

15. Ні за яких умов транспортний засіб не повинен мати спереду червоних вогнів і позаду білих вогнів, крім випадків, наведених у пункті 61 Додатка 5. Зміну конструкції транспортного засобу чи оснащення його додатковими ліхтарями, яке може суперечити цій вимозі, не допускають.

Стаття 33. Умови освітлення транспортних засобів, не наведених у статті 32, і деяких учасників дорожнього руху

1. У період між настанням темноти і світанком будь-які транспортні засоби, що перебувають на дорозі, або автосполуки, до яких не застосовують положення статті 32 цієї Конвенції, повинні мати принаймні один передній білий або жовтий селективний вогонь і, принаймні, один задній червоний вогонь. Якщо є тільки один передній або один задній ліхтар, цей ліхтар потрібно розташовувати по центру або на тій стороні транспортного засобу, яка протилежна стороні, що відповідає напрямку руху.

а) Ручні візки, тобто візки, урухомні руками, повинні мати принаймні один передній білий або жовтий селективний вогонь і принаймні один задній червоний вогонь. Джерелом цих двох вогнів може бути один ліхтар, який потрібно розташовувати на тій стороні транспортного засобу, яка протилежна стороні, що відповідає напрямку руху. Вогні не є обов'язковими для ручних візків, ширина яких не перевищує 1 м.

б) Гужові вози повинні мати два передні білі або жовті селективні вогні і два задні червоні вогні. Проте внутрішнє законодавство може дозволити для таких транспортних засобів мати тільки один передній білий або жовтий селективний вогонь і лише один задній червоний вогонь. В обох випадках ліхтарі потрібно розташовувати на стороні, протилежній стороні, що відповідає напрямку руху. Якщо вищезазначені ліхтарі не можна прикріпити до транспортного засобу, то їх може нести супроводжуюча особа, що йде безпосередньо за транспортним засобом. Крім того, гужові вози повинні бути оснащені ззаду двома червоними світловідбивачами, розташованими якомога ближче до зовнішніх країв транспортного засобу. Вогні не є обов'язковими для гужових возів, ширина яких не перевищує 1 м. Проте в цьому випадку ззаду, на стороні, протилежній стороні, що відповідає напрямку руху, або по центру потрібно встановити один світловідбивач.

2. а) Рухаючись проїзною частиною в нічний час:

і) групи пішоходів, очолювані керівником, або процесії повинні мати з боку, протилежного стороні, що відповідає стороні руху, принаймні один білий або

жовтий селективний вогонь спереду і червоний вогонь ззаду або автомобільний жовтий вогонь спереду і ззаду;

ii) погоничі упряжних, в'ючних або верхових тварин чи худоби повинні мати з боку, протилежного стороні, що відповідає напрямку руху, принаймні один білий або жовтий селективний вогонь спереду і червоний вогонь ззаду, або автомобільний жовтий вогонь спереду і ззаду. Джерелом цих вогнів може служити один пристрій.

b) Проте вогні, згадані в підпункті "а" цього пункту не є обов'язковими в межах належним чином освітлених населених пунктів.

Стаття 34. Відступи

1. У разі наближення транспортного засобу, який користується правом першочергового проїзду і подає сигнали спеціальними світловими і звуковими приладами, кожен користувач дороги повинен звільнити для нього місце на проїзній частині і у разі необхідності зупинитися.

2. Водії транспортних засобів, що мають право першочергового проїзду і подали сигнали про своє наближення спеціальними сигнальними приладами транспортного засобу, та за умови, що інші користувачі дороги не будуть поставлені під загрозу, можуть не дотримуватися всіх або деяких положень розділу II Конвенції в тій змінній редакції, в якій їх викладено в цій Угоді, крім положень пункту 2 статті 6. Водії цих транспортних засобів можуть користуватися цими сигнальними приладами лише в тих випадках, коли це виправдано терміновим характером їхньої поїздки.

3. У національному законодавстві може бути передбачено, якою мірою персонал, зайнятий на роботах з будівництва, ремонту або утримання доріг, зокрема водії механізмів, використовуваних на цих роботах, може, за умови вживання необхідних заходів безпеки, не дотримуватися під час роботи положень цього розділу II.

4. Для обгону або зустрічного роз'їзду з механізмами, згаданими в пункті 3 цієї статті, коли їх використовують у дорожніх роботах, водії інших транспортних засобів можуть, за потреби та за умови дотримання всіх заходів безпеки, не дотримуватися положень статей 11 та 12 цієї Конвенції.

РОЗДІЛ III. УМОВИ ДОПУСКУ ДО МІЖНАРОДНОГО РУХУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ І ПРИЧЕПІВ

Стаття 35. Реєстрація

1. а) Положення цієї Конвенції застосовують до транспортних засобів, що перебувають у міжнародному русі, і до причепів, інших, ніж з'єднаний з

транспортним засобом легкий причіп, які зареєстровані однією з Договірних Сторін або одним з їхніх територіальних підрозділів, а водій транспортного засобу має посвідку про реєстрацію, видану на підтвердження факту реєстрації або відповідним компетентним органом такої Договірної Сторони чи її територіального підрозділу, або від імені Договірної Сторони чи її територіального підрозділу уповноваженим нею на те об'єднанням. У посвідці про реєстрацію повинні бути, принаймні, зазначені:

- порядковий номер, що називають реєстраційним номером, складові елементи якого наведено в Додатку 2 до цієї Конвенції;
- дата першої реєстрації транспортного засобу;
- прізвище, ім'я та місце проживання власника посвідки;
- назва чи фабрична марка заводу-виробника транспортного засобу;
- порядковий номер шасі (заводський або серійний номер заводу-виробника);
- дозволена максимальна маса, якщо йдеться про транспортний засіб, призначений для перевезення вантажів;
- маса без навантаги, якщо йдеться про транспортний засіб, призначений для перевезення вантажів;
- термін дії, якщо він обмежений.

Дані вносять у посвідку або винятково буквами латинської абетки, друкованими чи виписаними від руки, або повторюють таким способом.

b) Проте Договірні Сторони або їхні територіальні підрозділи можуть вирішити, що в посвідках, які видають на їхній території, замість дати першої реєстрації наводитимуть рік випуску.

c) Для транспортних засобів категорій А та В, визначених у Додатках 6 та 7 цієї Конвенції, а також, якщо можливо, для інших транспортних засобів:

- i) на першій сторінці посвідки потрібно розташовувати розпізнавальний знак держави реєстрації, описаний в Додатку 3 до цієї Конвенції;
- ii) до або після восьми рядків даних, які відповідно до положення підпункту "а" цього пункту повинна містити будь-яка посвідка про реєстрацію, потрібно проставити відповідно А, В, С, D, E, F, G та H;
- iii) до або після заголовка посвідки, написаного національною мовою (або національними мовами) країни реєстрації, можна розмістити такі слова французькою мовою: "Certificat d'immatriculation" (посвідка про реєстрацію).

d) Для причепів, зокрема напівпричепів, тимчасово ввезених у країну іншим способом, ніж дорогою, слід обмежуватися фотокопією посвідки про реєстрацію, завіреною адміністративним органом, що його видав.

2. У відступ від положень пункту 1 цієї статті на транспортний засіб з напівпричепом, що перебувають в міжнародному русі в нерозчепленому стані, поширюють положення цієї Конвенції, навіть якщо тягач і напівпричіп зареєстровані разом і мають тільки одну посвідку про реєстрацію.

3. Жодне положення цієї Конвенції не повинне тлумачитися як таке, що обмежує право Договірних Сторін або їхніх територіальних підрозділів вимагати

підтвердження права водія на володіння транспортним засобом, що перебуває в міжнародному русі, який не зареєстровано на ім'я особи, яка перебуває в ньому.

4. Рекомендовано, щоб Договірні Сторони, які ще не зробили цього, створили орган, якому було б доручено реєструвати в національному або регіональному масштабі транспортні засоби, що допускають до експлуатації, і вести централізований облік відомостей про кожний з транспортних засобів, які занесені в посвідку про реєстрацію.

Стаття 36. Реєстраційний номер

1. На кожному транспортному засобі, що перебуває в міжнародному русі, потрібно розташовувати реєстраційний номер спереду і ззаду; проте на мотоциклах цей номер потрібно розташовувати тільки ззаду.

2. На кожному зареєстрованому причепі, що перебуває в міжнародному русі, потрібно розташовувати реєстраційний номер ззаду. Якщо транспортний засіб буксирує один або декілька причепів, то єдиний причіп або останній причіп, якщо вони не зареєстровані, повинні мати реєстраційний номер транспортного засобу, з яким вони з'єднані.

3. Складові елементи і спосіб нанесення реєстраційного номера, вказаного в цій статті, повинні відповідати приписам додатка 2 до цієї Конвенції.

Стаття 37. Розпізнавальний знак держави реєстрації

1. На кожному транспортному засобі, що перебуває в міжнародному русі, потрібно розташовувати ззаду, крім його реєстраційного номера, розпізнавальний знак держави, в якій його зареєстровано.

б) Цей знак може бути розміщено або окремо від реєстраційного знака, або на реєстраційному знакові.

с) У тому випадку, коли на реєстраційний знак нанесено розпізнавальний знак, його розміщують також і на передньому реєстраційному знакові транспортного засобу, якщо останній є обов'язковим.

2. На кожному буксируваному транспортним засобом причепі, на якому відповідно до статті 36 цієї Конвенції розташовано ззаду реєстраційний номер, потрібно також розташувати ззаду – або окремо від реєстраційного знака, або на реєстраційному знакові – розпізнавальний знак держави, що видала цей реєстраційний номер.

3. Складові елементи і спосіб нанесення розпізнавального знака, а також його розташування на реєстраційному знакові повинні відповідати приписам додатків 2 та 3 до цієї Конвенції.

Стаття 38. Ідентифікаційне маркування

На кожному транспортному засобі й на кожному причепі, що перебуває в міжнародному русі, повинне бути ідентифікаційне маркування, визначене в Додатку 4 до цієї Конвенції.

Стаття 39. Технічні вимоги та огляд транспортних засобів

1. Кожен транспортний засіб, кожен причіп і кожна автосполука транспортних засобів, що перебувають у міжнародному русі, повинні задовольняти положенням Додатка 5 до цієї Конвенції. Окрім того, вони повинні бути в справному стані.

2. У національному законодавстві повинні бути вимоги щодо проведення періодичних технічних оглядів:

а) транспортних засобів для перевезення пасажирів, які мають, крім сидіння водія, більше 8 місць для сидіння;

б) транспортних засобів для перевезення вантажів, дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг, а також причепів до таких транспортних засобів.

3. Національне законодавство повинне за можливості поширювати положення пункту 2 на інші категорії транспортних засобів.

4. а) Транспортні засоби, які перебувають у міжнародному русі і дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг, за винятком транспортних засобів, які використовують для перевезення пасажирів і які мають, крім сидіння водія, не більше восьми місць для сидіння, повинні відповідати конкретним вимогам стосовно шуму і викидів забруднюючих речовин. У зв'язку з цим:

i) такі транспортні засоби повинні щонайменше відповідати технічним вимогам і обмеженням, передбаченим серіями поправок до відповідних Правил ЄЕК ООН, які застосовують для здійснення Женевської угоди 1958 року і які діють на дату їх першої реєстрації після виготовлення;

ii) такі транспортні засоби повинні відповідати мінімальним вимогам стосовно контролю, вказаним у відповідному Приписі (Приписах) ЄЕК ООН; на відповідність зазначеним вимогам перевіряють під час періодичних технічних оглядів, визначених у пункті 2 цієї статті.

б) Для цілей цього пункту вважають, що технічні вимоги і обмеження, передбачені серіями поправок до Правил ЄЕК ООН, залишаються чинними до тієї дати, починаючи з якої припиняється дія офіційних затверджень типу, наданих на підставі поправок цієї серії.

5. а) Водій транспортного засобу, згаданого в підпункті а) пункту 4 вище, щоб засвідчити проходження періодичного технічного огляду, вказаного у вищезазначеному підпункті, а також справний стан транспортного засобу, повинен мати чинний, належним чином заповнений міжнародний сертифікат технічного огляду.

б) Цей сертифікат видає або компетентний орган Договірної Сторони чи її територіального підрозділу, на території яких реєструється транспортний засіб,

або від імені та з дозволу такої Договірної Сторони або її підрозділу об'єднання, що отримало належні повноваження на те від даної Договірної Сторони або її підрозділу.

с) У цьому сертифікаті наводять дату першої реєстрації після виготовлення. Запис у цьому сертифікаті, який підтверджує проходження вказаного періодичного технічного огляду, повинен бути не більше ніж однорічної давності. Він має відповідати положенням Додатка 2 до Віденської конвенції 1997 року.

д) Для вказаних у підпункті 4 а) вище транспортних засобів, які вперше після виготовлення були зареєстровані через два або більше років після набрання чинності цими поправками, сертифікат видають або оновлюють лише за умови їх відповідності вимогам підпункту 4 а) і) вище.

Стаття 40. Перехідне положення

1. Впродовж десяти років з моменту набрання чинності цією Конвенцією відповідно до пункту 1 статті 47 на причепи, що перебувають в міжнародному русі, незалежно від їх дозволеної максимальної маси, поширюють положення цієї Конвенції навіть у тому випадку, якщо ці транспортні засоби не будуть зареєстровані.

2. Посвідка про реєстрацію повинна відповідати положенням поправки до пункту 1 статті 35 протягом п'яти років після набрання нею чинності. Посвідки, видані протягом цього періоду, повинні взаємно визнаватися до завершення вказаної в них дати закінчення їх дії.

3. а) Через два роки після набрання чинності цими поправками транспортні засоби, які використовують у міжнародних перевезеннях і дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг, за винятком транспортних засобів, які використовують для перевезення пасажирів і які мають, крім сидіння водія, не більше восьми місць для сидіння, та їхні водії повинні відповідати положенням додаткового підпункту 4 а) ii) і пункту 5, наведеного в кінці тексту статті 39 Конвенції.

б) На транспортних засобах, дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг – за винятком транспортних засобів, які використовують для перевезення пасажирів і які мають, крім сидіння водія, не більше восьми місць для сидіння – та які вперше були зареєстровані після їх виготовлення до набрання чинності цими поправками або впродовж двох років після набрання ними чинності, положення додаткового підпункту 4 а) i), включеного в статтю 39 Конвенції, не поширюють за умови, що вони відповідають положенням цієї Угоди.

РОЗДІЛ IV. ВОДІЇ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Стаття 41. Посвідки водіїв*

1. а) Кожен водій транспортного засобу повинен мати посвідку водія;
б) Договірні Сторони приймають на себе зобов'язання забезпечити, щоб посвідки водіїв видавали тільки після перевірки компетентними органами наявності у водія необхідних знань і навичок;

с) у національному законодавстві необхідно передбачити вимоги для отримання посвідки водія;

д) жодне положення цієї Конвенції не повинне тлумачитися як таке, що забороняє Договірним Сторонам або їхнім територіальним підрозділам вимагати наявності посвідок водія на право керування іншими механічними транспортними засобами і велосипедами з підвісними двигунами.

2. Договірні Сторони визнаватимуть:

а) будь-яку національну посвідку водія, складену їхньою національною мовою або однією з їхніх національних мов, або, якщо її не складено такою мовою, супроводжувану завіреним перекладом;

б) будь-яку національну посвідку водія, що відповідає приписам Додатка 6 до цієї Конвенції, і

с) будь-яку міжнародну посвідку водія, що відповідає приписам Додатка 7 до цієї Конвенції, дійсну на своїй території для управління транспортним засобом, що відповідає категорії або категоріям транспортних засобів, для управління якими видано посвідку, за умови, що вказана посвідка є дійсною і що її видано іншою Договірною Стороною або одним з її територіальних підрозділів, або об'єднанням, уповноваженим на те цією Договірною Стороною або одним з її територіальних підрозділів. Положення цього пункту не застосовують до посвідки учня-водія.

3. Незалежно від положень, що містяться в попередньому пункті,

а) якщо дію посвідки водія обумовлено спеціальною позначкою, що потребує наявності у даної особи деяких пристроїв або що передбачає деяке переобладнання транспортного засобу з урахуванням інвалідності водія, цю посвідку вважають дійсною лише за умови дотримання таких приписів;

б) Договірні Сторони можуть не визнавати дійсною на своїй території посвідку водія, власникові якої не виповнилося вісімнадцяти років;

с) будь-яка Договірна Сторона може не визнавати дійсними на своїй території для управління транспортними засобами або автосполюками категорій С, D, E, згаданих в Додатках 6 та 7 до цієї Конвенції, посвідки водіїв, власникам яких не виповнилося двадцяти одного року.

4. Договірні Сторони можуть ввести в своє національне законодавство розподілення категорій транспортних засобів, наведених у Додатках 6 та 7 до цієї

---

* Дана стаття в наведеній редакції діяла до 29 березня 2011 року. – примітка перекладача

Конвенції. Якщо дію посвідки водія обмежено певними транспортними засобами в межах якої-небудь категорії, до букви, що позначає категорію, потрібно додавати цифру, крім того, у посвідці водія необхідно зазначити про суть обмеження.

5. Під час застосування пункту 2 і підпункту "с" пункту 3 цієї статті:

а) транспортний засіб категорії В, зазначеної в Додатках 6 та 7 до цієї Конвенції, може буксирувати легкий причіп; він може також буксирувати причіп, дозволена максимальна маса якого перевищує 750 кг, але не перевищує маси транспортного засобу без навантаги, якщо загальна дозволена максимальна маса такої автоспопуки не перевищує 3500 кг;

б) транспортні засоби категорій С і D, зазначених у Додатках 6 та 7 до цієї Конвенції, можуть буксирувати легкий причіп, причому така автоспопука продовжує належати до категорії С або до категорії D.

6. Міжнародну посвідку водія можна видавати лише на підставі національної посвідки водія, виданої з урахуванням мінімальних вимог, передбачених цією Конвенцією. Міжнародна посвідка водія втрачає чинність після закінчення терміну дії відповідної національної посвідки водія, номер якої необхідно проставляти в міжнародній посвідці водія.

7. Положення цієї статті не зобов'язують Договірні Сторони:

а) визнавати чинними національні або міжнародні посвідки водіїв, видані на території іншої Договірної Сторони особам, які мали на їхній території постійне місце проживання у момент видачі цієї посвідки водія або які перенесли своє постійне місце проживання на їхню територію після видачі цієї посвідки;

б) визнавати чинність вищезазначених посвідок водіїв, виданих водіям, які у момент видачі посвідок мали постійне місце проживання не на території, де були видані посвідки, або які перенесли своє місце проживання після видачі посвідок на іншу територію.

Стаття 41. Посвідки водіїв*

1. а) Кожен водій транспортного засобу повинен мати посвідку водія;

б) Договірні Сторони беруть на себе зобов'язання забезпечити, щоб посвідки водіїв видавали тільки після перевірки компетентними органами наявності у водія необхідних знань і навичок; особи, уповноважені проводити таку перевірку, повинні мати відповідну кваліфікацію; склад і порядок проведення як теоретичних, так і практичних екзаменів регламентує національне законодавство.

с) у національному законодавстві необхідно передбачити вимоги для отримання посвідки водія. Зокрема, воно має визначати мінімальний вік для

* Дана стаття в наведеній редакції набрала чинності з 29 березня 2011 року. – примітка перекладача

отримання посвідки водія, необхідний стан здоров'я та умови для успішного складання теоретичного і практичного іспитів.

d) жодне положення цієї Конвенції не повинне тлумачитися як таке, що забороняє Договірним Сторонам або їхнім територіальним підрозділам вимагати наявності посвідок водія на право керування іншими механічними транспортними засобами і велосипедами з підвісними двигунами.

2. а) Договірні Сторони визнаватимуть:

i) будь-яку національну посвідку водія, що відповідає приписам Додатка 6 до цієї Конвенції;

ii) будь-яку міжнародну посвідку водія, що відповідає приписам Додатка 7 до цієї Конвенції, за умови, що її надають разом з відповідною національною посвідкою водія,

чинними на своїй території для управління транспортним засобом, що відповідає категорії або категоріям транспортних засобів, для управління якими видано посвідки, за умови, що вказані посвідки є чинними і що їх видано іншою Договірною Стороною або одним з її територіальних підрозділів, або їхнім об'єднанням, уповноваженим на таке цією Договірною Стороною;

b) посвідки водія, видані однією Договірною Стороною, повинні визнаватися на території іншої Договірної Сторони до моменту, з якого дана територія стає постійним місцем проживання власника посвідки;

c) положення цього пункту не застосовують до посвідки учня-водія.

3. Національне законодавство може обмежувати термін дії національної посвідки водія. Термін дії міжнародної посвідки водія обмежують датою закінчення терміну дії національної посвідки водія або датою закінчення терміну дії, що не перевищує три роки з моменту видачі міжнародної посвідки водія, залежно від того, який термін настає раніше.

4. Незалежно від положень, що містять пункти 1 та 2,

a) якщо дію посвідки водія обумовлено спеціальною позначкою, що потребує наявності у даної особи деяких пристроїв або що передбачає певне переобладнання транспортного засобу з урахуванням інвалідності водія, цю посвідку вважають дійсною лише за умови дотримання зазначених приписів;

b) Договірні Сторони можуть не визнавати дійсною на своїй території посвідку водія, власникові якої не виповнилося вісімнадцяти років;

c) будь-яка Договірна Сторона може не визнавати дійсними на своїй території для управління транспортними засобами або автосполуками транспортних засобів категорій C, D, CE та DE, згаданих у Додатках 6 та 7 до цієї Конвенції, посвідки водіїв, власникам яких не виповнилося двадцяти одного року.

6. Міжнародну посвідку водія можна видавати лише на підставі національної посвідки водія, виданої з урахуванням мінімальних вимог, передбачених цією Конвенцією. Міжнародну посвідку водія видає лише Договірна Сторона, на території якої власник посвідки має постійне місце

проживання, яка видала національну посвідку водія або яка визнала національну посвідку водія, видану іншою Договірною Стороною; посвідка є недійсною на цій території.

7. Положення цієї статті не зобов'язують Договірні Сторони:

а) визнавати дійсними національні або міжнародні посвідки водіїв, видані на території іншої Договірної Сторони особам, які мали на їхній території постійне місце проживання у момент видачі цієї посвідки водія або які перенесли своє постійне місце проживання на їхню територію після видачі цієї посвідки;

б) визнавати дійсність вищезазначених посвідок водіїв, виданих водіям, які у момент видачі посвідок мали постійне місце проживання не на території, де були видані посвідки, або які перенесли своє місце проживання після видачі посвідок на іншу територію.

Стаття 42. Припинення дії посвідок водіїв

1. Договірні Сторони або їх територіальні підрозділи можуть позбавити водія права користуватися на їхній території національною або міжнародною посвідкою водія у разі порушення ним на їхній території правил, за яке відповідно до їхнього законодавства передбачене позбавлення права користуватися посвідкою водія. В цьому випадку компетентний орган Договірної Сторони або її територіального підрозділу, який позбавив водія права користуватися посвідкою водія, може:

а) вилучити посвідку водія і затримати її до закінчення терміну, на який вилучають цю посвідку, або до моменту виїзду водія з даної території, залежно від того, який термін настає швидше;

б) поінформувати орган, який видав або від імені якого було видано посвідку водія, про позбавлення права користування цією посвідкою;

с) якщо йдеться про міжнародну посвідку водія, зробити в спеціально передбаченому для цього місці відмітку про те, що вказана посвідка водія перестала бути дійсною на даній території;

д) у тому випадку, коли він не застосовує процедуру, наведену в підпункті "а" цього пункту, крім повідомлення відповідно до підпункту "б", просити орган, який видав або від імені якого було видано посвідку водія, поінформувати зацікавлену особу про прийняте стосовно неї рішення.

2. Договірні Сторони прагнуть доводити до відома зацікавлених осіб рішення, про які їм повідомлятимуть відповідно до процедури, передбаченої в підпункті "д" пункту 1 цієї статті.

3. Жодне положення цієї Конвенції не повинне тлумачитися як таке, що перешкоджає Договірним Сторонам або їх територіальним підрозділам заборонити водієві, який має національну або міжнародну посвідку водія, управляти транспортним засобом, якщо очевидно і доведено, що його стан такий, що він не

може управляти транспортним засобом, не загрожуючи руху, або якщо його позбавили права на водіння в державі, де він має постійне місце проживання.

Стаття 43. Перехідні положення

1. Договірні Сторони повинні видавати національні посвідки водіїв відповідно до нової редакції Додатка 6 не пізніше ніж через п'ять років після набрання нею чинності. Національні посвідки водіїв, видані згідно з попередніми редакціями статей 41, 43 та Додатка 6 цієї Конвенції до закінчення зазначеного періоду, визнають протягом терміну їхньої дії.

2. Договірні Сторони повинні видавати міжнародні посвідки водіїв відповідно до нової редакції Додатка 7 не пізніше ніж через п'ять років після набрання нею чинності. Міжнародні посвідки водіїв, видані згідно з попередніми редакціями статей 41, 43 та Додатка 7 цієї Конвенції до закінчення зазначеного періоду, залишаються чинними з урахуванням положень пункту 3 статті 41.

РОЗДІЛ V. УМОВИ ДОПУСКУ ВЕЛОСИПЕДІВ І ВЕЛОСИПЕДІВ З ПІДВІСНИМ ДВИГУНОМ ДО МІЖНАРОДНОГО РУХУ

Стаття 44

1. Велосипеди без двигуна, що перебувають у міжнародному русі, повинні бути забезпечені:

- а) ефективним гальмом;
- б) дзвінком, який чути на достатній відстані, причому будь-які інші звукові сигнальні прилади заборонено;
- в) заднім червоним світловідбивачем і пристроями, що випромінюють біле або жовте селективне світло спереду і червоне світло ззаду.

З боків вони повинні мати бічну сигналізацію, що складається із світловідбивачів автомобільного жовтого кольору, які закріплено на спицях коліс, або світловідбивних пристроїв у вигляді замкненого круга.

2. На території Договірних Сторін, які не зробили відповідно до пункту 2 статті 54 цієї Конвенції заяви щодо прирівнювання велосипедів з підвісним двигуном до мотоциклів, велосипеди з підвісним двигуном, що перебувають в міжнародному русі, потрібно забезпечити:

- а) двома незалежними гальмами;
- б) дзвінком або іншим звуковим сигнальним приладом, який чути з достатньої відстані;
- в) ефективним глушником;

d) заднім червоним світловідбивачем, ліхтарем білого або жовтого селективного світла спереду і вогнем червоного кольору ззаду;

e) розпізнавальним знаком, визначення якого міститься в Додатку 4 до цієї Конвенції.

Вони повинні мати бічну сигналізацію, що складається із світловідбивачів автомобільного жовтого кольору або світловідбивних пристроїв у вигляді замкненого круга.

3. На території Договірних Сторін, які зробили відповідно до пункту 2 статті 54 цієї Конвенції заяву щодо прирівнювання велосипедів з підвісним двигуном до мотоциклів, умовами, яким повинні відповідати велосипеди з підвісним двигуном, для того, щоб бути допущеними до міжнародного руху, є умови, визначені для мотоциклів у Додатку 5 до цієї Конвенції.

РОЗДІЛ VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 45

1. Ця Конвенція відкрита в центральних установах Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку до 31 грудня 1969 року для підписання всіма державами – членами Організації Об'єднаних Націй або членами будь-яких спеціалізованих установ, або членами Міжнародного агентства з атомної енергії, або Сторонами Статуту Міжнародного Суду і будь-якою іншою державою, запрошеними Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй стати Стороною цієї Конвенції.

2. Ця Конвенція підлягає ратифікації. Ратифікаційні грамоти передають на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

3. Конвенція залишається відкритою для приєднання будь-якою з держав, зазначених в пункті 1 цієї статті. Документи про приєднання передають на зберігання Генеральному секретареві.

4. Кожна держава повинна у момент підписання цієї Конвенції або передання на зберігання ратифікаційної грамоти чи документа про приєднання повідомити Генерального секретаря про вибраний нею розпізнавальний знак, що проставлятимуть, згідно з Додатком 3 до цієї Конвенції, на зареєстрованих нею транспортних засобах, які перебувають у міжнародному русі. Надалі, за допомогою ноти, адресованої Генеральному секретареві, кожна держава може змінити раніше вибраний нею розпізнавальний знак.

Стаття 46

1. Кожна держава може в момент підписання, ратифікації цієї Конвенції або приєднання до неї, або в будь-який момент згодом нотифікувати Генеральному секретареві, що Конвенцію застосовуватимуть на всіх територіях або частині територій, за зовнішні стосунки яких вона відповідає. Конвенцію починають застосовувати на території або на територіях, наведених у ноті, через тридцять днів з дня отримання Генеральним секретарем згаданої ноти або у момент набрання Конвенцією чинності стосовно держави, що нотифікувала, якщо ця дата є пізнішою.

2. Кожна держава, що зробила заяву відповідно до пункту 1 цієї статті, може у будь-який момент згодом нотифікувати Генеральному секретареві, що Конвенцію не застосовуватимуть на території, вказаній у ноті, і Конвенцію перестануть застосовувати на території, вказаній у ноті, через рік з дня отримання Генеральним секретарем такої ноти.

3. Кожна держава, що нотифікувала відповідно до пункту 1 цієї статті, повідомляє Генерального секретаря про вибраний нею розпізнавальний знак або знаки, які проставлятимуть на транспортних засобах, що перебувають в міжнародному русі та зареєстровані на відповідній території або територіях згідно з Додатком 3 до цієї Конвенції. Надалі, за допомогою ноти, адресованої Генеральному секретареві, кожна держава може змінити раніше вибраний нею розпізнавальний знак.

Стаття 47

1. Ця Конвенція набирає чинності через дванадцять місяців з дня здачі на зберігання п'ятнадцятого документа про ратифікацію або приєднання.

2. Для кожної держави, яка ратифікує цю Конвенцію або приєднається до неї після здачі на зберігання п'ятнадцятого документа про ратифікацію чи приєднання, Конвенція набирає чинності через дванадцять місяців з дня здачі цієї державою на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про приєднання.

Стаття 48

З моменту набрання чинності ця Конвенція відмінює та замінює у відносинах між Договірними Сторонами Міжнародну конвенцію про автомобільний рух і Міжнародну конвенцію про дорожній рух, підписані в Парижі 24 квітня 1926 року, Конвенцію про правила автомобільного руху між американськими країнами, відкриту для підписання у Вашингтоні 15 грудня 1943 року, і Конвенцію про дорожній рух, відкриту для підписання в Женеві 19 вересня 1949 року.

Стаття 49

1. Через рік після набрання чинності цією Конвенцією будь-яка Договірна Сторона може запропонувати одну або декілька поправок до Конвенції. Текст будь-якої запропонованої поправки разом з пояснювальним меморандумом направляють Генеральному секретареві, який передає його всім Договірним Сторонам. Договірні Сторони мають можливість повідомити його у дванадцятимісячний термін, починаючи з дня передання цього тексту, про таке:

а) чи приймають вони поправку;
б) чи відхиляють вони поправку або
в) чи бажають вони, щоб для розгляду цієї поправки була скликана конференція. Генеральний секретар направляє також текст запропонованої поправки всім іншим державам, вказаним у пункті 1 статті 45 цієї Конвенції.

2. а) Будь-яка запропонована поправка, розіслана відповідно до попереднього пункту, вважається прийнятою, якщо впродовж згаданого вище дванадцятимісячного терміну менше третини Договірних Сторін поінформують Генерального секретаря про те, що вони відхиляють поправку або бажають скликання конференції для розгляду цієї поправки. Генеральний секретар повідомляє всі Договірні Сторони про кожний випадок ухвалення або відхилення запропонованої поправки і про будь-яке надходження прохання про скликання конференції. Якщо протягом встановленого дванадцятимісячного терміну такі відхилення і прохання будуть отримані менш ніж від третини всіх Договірних Сторін, Генеральний секретар інформує всі Договірні Сторони про те, що поправка набирає чинності через шість місяців після закінчення дванадцятимісячного терміну, вказаного в попередньому пункті, для всіх Договірних Сторін за винятком тих, які протягом встановленого терміну відхилили поправку або звернулися з проханням скликати конференцію для її обговорення;

б) кожна Договірна Сторона, яка впродовж вищезгаданого дванадцятимісячного терміну відхилила запропоновану поправку або попросила скликати конференцію для її розгляду, може у будь-який час після закінчення цього терміну повідомити Генерального секретаря про ухвалення нею поправки, і Генеральний секретар передає це повідомлення всім іншим Договірним Сторонам. Поправка набирає чинності для Договірних Сторін, що направили такі повідомлення про ухвалення, через шість місяців після отримання їх Генеральним секретарем.

3. Якщо запропонована поправка не була прийнята відповідно до пункту 2 цієї статті і якщо протягом дванадцятимісячного терміну, передбаченого в пункті 1 цієї статті, менше половини загального числа Договірних Сторін поінформують Генерального секретаря про те, що вони відхиляють запропоновану поправку, і якщо принаймні третина всіх Договірних Сторін, але не менше десяти, поінформують його про те, що вони приймають її або бажають скликання конференції для обговорення цієї поправки, Генеральний секретар скликає конференцію для розгляду

запропонованої поправки чи будь-якої іншої пропозиції, яку йому можна надати відповідно до пункту 4 цієї статті.

4. Якщо конференцію скликають відповідно до пункту 3 цієї статті, Генеральний секретар запрошує на неї всі держави, вказані в пункті 1 статті 45 цієї Конвенції. Генеральний секретар звертається до всіх запрошених на конференцію держав з проханням надати йому принаймні за шість місяців до відкриття конференції будь-які пропозиції, які вони на додаток до запропонованої поправки можуть побажати розглянути на конференції, і повідомляє про ці пропозиції принаймні за три місяці до відкриття конференції всі запрошені на конференцію держави.

5. а) Будь-яка поправка до цієї Конвенції вважається прийнятою, якщо її приймає більшість у дві третини держав, представлених на Конференції, за умови, що ця більшість включає принаймні дві третини всіх Договірних Сторін, представлених на Конференції. Генеральний секретар сповіщає всі Договірні Сторони про ухвалення поправки, і вона набирає чинності через дванадцять місяців з дня такого сповіщення для всіх Договірних Сторін, за винятком тих, які протягом цього терміну повідомили Генерального секретаря про відхилення поправки;

б) кожна Договірна Сторона, що відхилила впродовж вищезазначеного дванадцятимісячного терміну поправку, може в будь-який час повідомити Генерального секретаря про ухвалення нею поправки, і Генеральний секретар сповіщає про це всі інші Договірні Сторони. Поправка набирає чинності для Договірної Сторони, що повідомила про її ухвалення, через шість місяців після отримання повідомлення Генеральним секретарем або після закінчення вищезазначеного дванадцятимісячного терміну, якщо цей термін закінчується пізніше.

6. Якщо запропоновану поправку не вважають прийнятою відповідно до пункту 2 цієї статті і якщо не виконано умови скликання конференції за приписами пункту 3 цієї статті, запропоновану поправку вважають відхиленою.

Стаття 50

Кожна Договірна Сторона може денонсувати цю Конвенцію нотифікуванням Генеральному секретареві. Денонсація набирає чинності через рік з дня отримання Генеральним секретарем цієї ноти.

Стаття 51

Ця Конвенція втрачає силу, якщо кількість Договірних Сторін складає протягом якого-небудь періоду послідовних дванадцяти місяців менше п'яти.

Стаття 52

Будь-який спір між двома або більше Договірними Сторонами щодо тлумачення або застосування цієї Конвенції, який Сторони не можуть вирішити переговорами або іншими способами врегулювання, може бути на прохання будь-якої з зацікавлених Договірних Сторін переданий для розв'язання Міжнародному Суду.

Стаття 53

Ніяке положення цієї Конвенції не повинне тлумачитися як таке, що перешкоджає будь-якій з Договірних Сторін приймати сумісні із Статутом Організації Об'єднаних Націй і обмежені положенням, що створилося, заходи, які вона вважає необхідними для забезпечення своєї зовнішньої або внутрішньої безпеки.

Стаття 54

1. Кожна держава може у момент підписання цієї Конвенції або передання на зберігання своєї ратифікаційної грамоти чи документа про приєднання заявити, що вона не вважає себе зв'язаною статтею 52 цієї Конвенції. Інші Договірні Сторони не є зв'язаними статтею 52 стосовно будь-якої Договірної Сторони, що зробила таку заяву.

2. У момент здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про приєднання кожна держава може нотифікувати Генеральному секретареві, що в цілях застосування цієї Конвенції вона прирівнює велосипеди з підвісним двигуном до мотоциклів (підпункт "n" статті 1).

У будь-який час згодом кожна держава може нотифікувати Генеральному секретареві про відкликання своєї заяви.

3. Передбачені в пункті 2 цієї статті заяви набирають чинності через шість місяців після отримання Генеральним секретарем ноти або у момент набрання чинності Конвенцією для держави, що зробила заяву, якщо ця дата є пізнішою.

4. Будь-яка зміна раніше обраного розпізнавального знаку, про який повідомлено відповідно до пункту 4 статті 45 або пункту 3 статті 46 цієї Конвенції, набирає чинності через три місяці з дня отримання повідомлення Генеральним секретарем.

5. Зауваги до цієї Конвенції і Додатки до неї, інші ніж зауваги, передбачені в пункті 1 цієї статті, дозволено за умови їх надання у письмовій формі і якщо їх зроблено до здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про приєднання, за умови підтвердження їх у ратифікаційній грамоті або документі про приєднання. Генеральний секретар повідомляє про такі зауваги всі держави, наведені в пункті 1 статті 45 цієї Конвенції.

6. Кожна Договірна Сторона, яка робить зауваги або заяву відповідно до пунктів 1 або 4 цієї статті, може у будь-який момент нотифікувати Генеральному секретареві про відкликання своєї зауваги.

7. Будь-яка заувага, зроблена відповідно до пункту 5 цієї статті:

- a) змінює для Договірної Сторони, що зробила вищезазначену заувагу, в рамках цієї зауваги, положення Конвенції, яких вона стосується;
- b) змінює в тій же мірі ці положення і для інших Договірних Сторін в їх взаєминах з Договірною Стороною, що зробила заувагу.

Стаття 55

Крім заяв, нот і повідомлень, передбачених у статтях 49 та 54 цієї Конвенції, Генеральний секретар повідомляє всі держави, вказані в пункті 1 статті 45:

- a) про випадки підписання, ратифікації та приєднання до Конвенції відповідно до статті 45;
- b) про нотифікації і заяви відповідно до пункту 4 статті 45 і до статті 46;
- c) про дати набрання чинності цією Конвенцією згідно із статтею 47;
- d) про дату набрання чинності поправок до цієї Конвенції згідно з пунктами 2 та 5 статті 49;
- e) про випадки денонсації відповідно до статті 50;
- f) про втрату цією Конвенцією чинності відповідно до статті 51.

Стаття 56

Оригінал цієї Конвенції, складений в одному екземплярі англійською, іспанською, китайською, російською та французькою мовами, причому всі п'ять текстів є рівно автентичними, здається на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй, який передає належним чином завірених копії всім державам, зазначеним у пункті 1 статті 45 цієї Конвенції.

На посвідчення чого нижчезазначені особи, належним чином на те уповноважені своїми урядами, підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Відні листопада місяця восьмого дня тисяча дев'ятсот шістдесят
восьмого року.

(Підписи)

Додаток 1
Винятки
із зобов'язання допускати до міжнародного руху
транспортні засоби та причепа

1. Договірні Сторони можуть не допускати до міжнародного руху своєю територією транспортні засоби, причепа та автосполуки, загальна маса яких або навантага на вісь, або габаритні розміри перевищують граничні значення, встановлені їх національним законодавством для транспортних засобів, зареєстрованих на їхній території. Договірні Сторони, на території яких має місце міжнародний рух важких транспортних засобів, повинні прагнути укласти регіональні угоди, що допускають до міжнародного руху дорогами даного району, за винятком доріг з низькими характеристиками, транспортні засоби й автосполуки, маса і розміри яких не перевищують величин, встановлених цими угодами.

2. У разі застосування приписів пункту 1 цього Додатка не вважатимуть перевищенням дозволеної максимальної ширини:

а) шини поблизу точок їх контакту із опорною поверхнею і декоративні елементи або захисні смуги чи ребра на боковинах шин;

б) пристрої протиковзання, встановлені на колесах;

с) дзеркала заднього огляду, сконструйовані таким чином, що з легким натиском вони можуть повертатися в обох напрямках, не виступаючи на разі за дозволена максимальну ширину;

д) бічні покажчики повороту і габаритні вогні за умови, що вони виступають за габарит не більше, ніж на декілька сантиметрів;

е) митні печатки (пломби), накладені на вантаж, і пристрої для забезпечення збереженості та захисту цих печаток (пломб), що виступають за розміри габаритної ширини транспортного засобу

3. Договірні Сторони можуть не допускати до міжнародного руху своєю територією такі автосполуки, якщо їх національне законодавство забороняє рух таких автосполук:

а) мотоцикли з причепом;

б) автосполуки з транспортного засобу та кількох причепів;

с) транспортні засоби з напівпричепом, призначені для перевезення пасажирів.

4. Договірні Сторони можуть не допускати до міжнародного руху своєю територією транспортні засоби та причепа, на які поширено відступи відповідно до пункту 60 Додатка 5 цієї Конвенції.

5. Договірні Сторони можуть не допускати до міжнародного руху своєю територією велосипеди з підвісним двигуном і мотоцикли, водії та у відповідних випадках пасажири яких не мають захисних шоломів.

6. Договірні Сторони можуть зумовити допуск до міжнародного руху своєю територією будь-якого транспортного засобу, іншого, ніж двоколісний велосипед з підвісним двигуном і двоколісний мотоцикл без коляски, за наявності на транспортному засобі пристрою, визначеного в пункті 56 Додатка 5 до цієї Конвенції і призначеного, у разі зупинки на проїзній частині, попереджати про небезпеку, яку несе транспортний засіб, що на ній зупинився.

7. Договірні Сторони можуть зумовити допуск до міжнародного руху своєю територією деякими складними дорогами або в деяких районах із складним рельєфом транспортних засобів, дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг, дотриманням спеціальних приписів їхнього національного законодавства, що стосуються допуску до руху цими дорогами або в цих районах зареєстрованих ними транспортних засобів, які мають таку ж дозволену максимальну масу.

Договірні Сторони можуть зумовити допуск до міжнародного руху своєю територією будь-яких транспортних засобів, дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг, з використанням ланцюгів протиковзання або інших пристроїв з такою ж ефективністю, які встановлюють на транспортні засоби, в зимових погодних умовах.

8. Договірні Сторони можуть не допускати до міжнародного руху своєю територією транспортні засоби, що мають вогні ближнього світла з асиметричними променями, якщо регулювання цих променів не відповідає прийнятому на їхній території напрямку руху.

9. Договірні Сторони можуть не допускати до міжнародного руху своєю територією транспортні засоби або буксировані транспортним засобом причепа, що мають розпізнавальний знак, інший, ніж один з передбачених статтею 37 цієї Конвенції. Договірні Сторони не повинні забороняти рух транспортного засобу, розпізнавальний знак якого розміщено окремо від реєстраційного знака згідно з положеннями цієї Конвенції та який замінює собою розпізнавальний знак, що не відповідає положенням цієї Конвенції, який розміщено на реєстраційному знакові.

Додаток 2
Реєстраційний номер і реєстраційний знак
транспортних засобів та причепів,
що перебувають у міжнародному русі

1. Вказаний у статтях 35 і 36 цієї Конвенції реєстраційний номер повинен складатися або з цифр, або з цифр і букв. Цифри повинні бути арабськими, а букви – заголовними буквами латинської абетки. Проте допускають застосування інших цифр або букв, але в таких випадках реєстраційний номер потрібно повторити арабськими цифрами і заголовними латинськими буквами.

2. Реєстраційний номер необхідно складати і позначати таким чином, щоб спостерігач, що перебуває на осі нерухомого транспортного засобу, міг його розрізнити вдень в ясну погоду з відстані не менше 40 м; проте Договірні Сторони можуть зменшити цю мінімальну відстань для зареєстрованих на їхній території мотоциклів і особливих категорій транспортних засобів, реєстраційним номерам яких важко надати такі розміри, щоб їх можна було розрізнити з відстані 40 м.

3. Якщо реєстраційний номер позначено на спеціальній табличці, ця табличка повинна бути плоскою і закріпленою в вертикальному або майже вертикальному положенні перпендикулярно середньому поздовжньому перетину транспортного засобу. Якщо номер позначено або нанесено фарбою на самому транспортному засобі, поверхня, на якій його позначено або нанесено фарбою, повинна бути плоскою і вертикальною або майже плоскою і вертикальною і перпендикулярною середньому поздовжньому перетину транспортного засобу.

4. Без зміни суті положення пункту 61 g) Додатка 5 до цієї Конвенції фон реєстраційного знака, на якому розміщено реєстраційний номер, а також, де можна застосувати, розпізнавальний знак держави, в якій зареєстровано транспортний засіб, і, можливо, додатково зображені прапор або герб згідно з умовами, які визначено в Додатку 3, може бути із світловідбивного матеріалу.

5. Фон тієї частини реєстраційного знака, де зображено розпізнавальний знак, має бути з того самого матеріалу, що й матеріал, використаний для фону тієї частини, де розміщено реєстраційний номер.

Додаток 3
Розпізнавальний знак
транспортних засобів і причепів, що перебувають у міжнародному русі

1. Згаданий у статті 37 цієї Конвенції розпізнавальний знак повинен складатися з однієї-трьох заголовних букв латинської абетки.

2. У тих випадках, коли розпізнавальний знак розміщено окремо від реєстраційного знака, він повинен відповідати таким вимогам:

а) Букви повинні бути заввишки не менше 0,08 м і позначені штрихами шириною не менше 0,01 м. Букви мають бути чорними на білому фоні, що має форму еліпса, головна вісь якого горизонтальна. Білий фон може бути зі світловідбивного матеріалу.

б) У тих випадках, коли розпізнавальний знак містить тільки одну букву, головна вісь еліпса може бути вертикальною.

с) Розпізнавальний знак потрібно наносити таким чином, щоб його неможливо було переплутати з реєстраційним номером або щоб не погіршити легкість його зчитування.

д) На мотоциклах та їхніх причепах довжина осей еліпса повинна становити не менше 0,175 м і 0,115 м. На інших транспортних засобах та їхніх причепах довжина осей еліпса повинна становити не менше:

i) 0,24 м і 0,145 м, якщо розпізнавальний знак складено з трьох букв;

ii) 0,175 м і 0,115 м, якщо розпізнавальний знак складено менше ніж із трьох букв.

3. У тих випадках, коли розпізнавальний знак нанесено на реєстраційному знакові, застосовують такі вимоги:

а) Букви мають бути не менше 0,02 м висотою з урахуванням того, що висота реєстраційного знаку складає 0,11 м.

б) i) Розпізнавальний знак держави реєстрації, доповнений, де можна застосувати, прапором чи емблемою цієї держави або емблемою регіональної організації економічної інтеграції, до якої належить дана держава, потрібно розмістити з лівого або правого краю заднього реєстраційного знака, бажано зліва або з лівого верхнього краю на реєстраційних знаках з написами у два рядки.

ii) Якщо на реєстраційному знакові, крім розпізнавального знака, розміщено також нецифровий символ та/або прапор, та/або емблему району чи місцевості, то розпізнавальний знак держави реєстрації повинен обов'язково розміщуватися з лівого краю реєстраційного знака.

с) Прапор або емблему, які доповнюють, де це можна застосувати, розпізнавальний знак держави реєстрації, потрібно розміщувати таким чином,

щоб не погіршити легкість зчитування розпізнавального знака, бажано, щоб вони були над ним.

d) Розпізнавальний знак держави реєстрації потрібно розміщувати таким чином, щоб його можна було легко ідентифікувати і неможливо сплутати з реєстраційним номером та щоб не погіршити легкість його зчитування. Тому, щонайменше, або колір розпізнавального знака повинен відрізнятися від кольору реєстраційного номера, або колір фону розпізнавального знака повинен відрізнятися від кольору фону реєстраційного номера, або розпізнавальний знак має бути чітко відокремлений від реєстраційного номера, бажано відповідною лінією.

e) На реєстраційних знаках мотоциклів та їхніх причепів, а також на реєстраційних знаках з написами в два рядки розміри букв розпізнавального знака, а також, де це можна застосувати, розміри зображення національного прапора чи емблеми держави реєстрації або емблеми регіональної організації економічної інтеграції, до якої належить ця держава, можуть бути відповідно змінені.

f) Положення даного пункту застосовують згідно з тими самими принципами, що й до переднього реєстраційного знака, якщо останній є обов'язковим.

4. Стосовно розпізнавального знака застосовують відповідні положення пункту 3 Додатка 2.

Додаток 4

Ідентифікаційне маркування транспортних засобів і причепів, що перебувають у міжнародному русі

1. Ідентифікувальні марковини вміщують:

а) для транспортних засобів:

i) назву або марку заводу-виробника транспортного засобу;

ii) на шасі або (за відсутності його) на кузові транспортного засобу – заводський номер або серійний номер заводу-виробника;

iii) на двигуні – заводський номер двигуна, якщо завод-виробник позначає такий номер;

b) для причепів – позначки, вказані вище у підпунктах "i" та "ii";

c) для велосипедів з підвісним двигуном – робочий об'єм двигуна і марковину "CM".

2. Букви і цифри, включені до ідентифікаційного маркування, згаданого в пункті 1 цього Додатка, повинні розміщуватися в легкодоступному місці і бути легкими для зчитування; крім того, їх потрібно наносити так, щоб їх було важко змінити або усунути. Ідентифікувальне маркування наносять або винятково друкованими чи виписаними від руки буквами латинської абетки та арабськими цифрами, або повторюють у такий спосіб.

Додаток 5

Технічні умови, що стосуються транспортних засобів і причепів

1. Без зміни суті положень пункту 2 "а" статті 3 і пункту 1 статті 39 цієї Конвенції кожна Договірна Сторона може визначати для транспортних засобів, які вона реєструє, і для причепів, які вона допускає до руху відповідно до свого національного законодавства, приписи, що доповнюють положення цього Додатка або є жорсткішими, ніж положення цього Додатка. Всі транспортні засоби, що перебувають у міжнародному русі, повинні відповідати технічним вимогам, які діяли в країні реєстрації на момент їх першого введення в експлуатацію.

2. У цьому Додатку термін "причіп" застосовують тільки стосовно причепів, призначених для буксирування транспортних засобів.

3. Договірні Сторони, які відповідно до підпункту "n" статті 1 цієї Конвенції заявили про свій намір прирівняти до мотоциклів триколісні транспортні засоби, вага яких без навантаги не перевищує 400 кг, повинні поширити на ці останні приписи цього Додатка або стосовно мотоциклів, або стосовно інших транспортних засобів.

Розділ I. Гальмування

4. У цьому розділі:

а) термін "колеса однієї осі" означає колеса, розташовані симетрично або майже симетрично відносно середнього поздовжнього перетину транспортного засобу, навіть у тому разі, якщо вони не встановлені на одній і тій самій осі* (вісь-тандем** розглядають як дві осі);

б) термін "робоче гальмо" означає пристрій, який застосовують для уповільнення руху і зупинки транспортного засобу;

в) термін "стоянкове гальмо" означає пристрій, який застосовують для утримання транспортного засобу в нерухомому стані на час відсутності водія, або для утримання відчепленого причепа в нерухомому стані;

г) термін "аварійне гальмо" означає пристрій, призначений для уповільнення руху і зупинки транспортного засобу в разі виходу з ладу робочого гальма.

A. Гальмування транспортних засобів інших, ніж мотоцикли

5. Кожен транспортний засіб, інший, ніж мотоцикл, повинен мати гальма, які може легко приводити в дію водій, що перебуває за кермом. Ці гальмові пристрої повинні виконувати три функції гальмування:

---

* вісь як одна фізична деталь – примітка перекладача

** здвоєні осі – примітка перекладача

а) робоче гальмо – уповільнювати рух транспортного засобу і зупиняти його надійно, швидко та ефективно, незалежно від умов його завантаги і від того, рухається транспортний засіб вгору чи на спуск;

б) стоянкове гальмо – утримувати транспортний засіб у нерухомому стані, незалежно від умов його завантаги, на підйомі або на спуску з істотним похилом, причому гальмуючі поверхні гальма повинні утримуватися в загальмованому стані за допомогою винятково пристрою механічного типу;

с) аварійне гальмо – уповільнювати рух транспортного засобу і зупиняти його, незалежно від умов його завантаги на достатньо короткій відстані навіть у разі виходу з ладу робочого гальма.

6. За умови дотримання положень пункту 5 цього Додатка пристрої, що забезпечують виконання трьох функцій гальмування (робоче, аварійне і стоянкове), можуть мати спільні частини; поєднання урухомників допускають тільки за умови, що при цьому залишаються окремими, принаймні, два урухомники.

7. Робоче гальмо повинне діяти на всі колеса транспортного засобу.

8. Аварійне гальмо повинне діяти принаймні на одне колесо з кожного боку середнього поздовжнього перетину транспортного засобу: аналогічно це положення стосується і стоянкового гальма.

9. Робоче гальмо і стоянкове гальмо повинні діяти на гальмуючі поверхні, постійно пов'язані з колесами достатньо міцними частинами.

10. Ніяка гальмуюча поверхня не повинна бути влаштована так, щоб вона могла відділятися від коліс. Проте таке роз'єднання допускають для деяких гальмуючих поверхонь за умови, що:

а) воно є короткочасним, наприклад у разі зміни передатного числа;

б) стосовно стоянкового гальма воно може відбутися лише в результаті дії водія;

с) стосовно робочого або аварійного гальма гальмування продовжується з визначеною ефективністю відповідно до пункту 5 цього Додатка.

10-біс. Все устаткування транспортного засобу для гальмування потрібно розробити і сконструювати так, щоб забезпечити ефективність робочого гальма після тривалого та неодноразового застосування.

10-тер. Дія робочого гальма повинна належним чином розподілятися і синхронізуватися стосовно різних осей транспортного засобу.

10-кватер. Якщо управління робочим гальмом частково або повністю здійснюють за допомогою джерела енергії, іншого ніж фізична енергія водія, необхідно забезпечити можливість зупинити транспортний засіб у межах достатньої відстані навіть у разі виходу з ладу даного джерела енергії.

В. Гальмування причепів

11. За умови дотримання положень підпункту "с" пункту 17 цього Додатка кожен причіп, за винятком легких причепів, повинен мати, зокрема:

а) робоче гальмо, що дозволяє уповільнити рух транспортного засобу і зупинити його надійно, швидко та ефективно, незалежно від умов його завантаги і від того, рухається транспортний засіб вгору чи на спуск;

б) стоянкове гальмо, що дозволяє утримувати транспортний засіб у нерухомому стані, незалежно від умов його завантаги, на підйомі або спуску з помітним похилом, причому гальмуючі поверхні гальма повинні утримуватися в положенні гальмування за допомогою пристрою винятково механічної дії. Це положення не поширюють на причепа, які неможливо відчепити від транспортного засобу-тягача без інструментів, за тієї умови, що вимог до стоянкового загальмування дотримуватимуться у випадку з'єднаних транспортних засобів.

12. Пристрої, що забезпечують виконання цих двох функцій загальмування (робоче і стоянкове), можуть мати спільні частини.

13. Робоче гальмо повинно діяти на всі колеса причепа. Дія гальма повинна належним чином розподілятися і синхронізуватися по різних осях причепа.

14. Робоче гальмо повинен приводити в дію привод робочого гальма транспортного засобу-тягача; проте, якщо дозволена максимальна маса причепа не перевищує 3500 кг, робоче гальмо може бути сконструйоване так, щоб під час руху його приводило в дію лише зближення причепа з тягачем (загальмовування силою інерції).

15. Робоче гальмо і стоянкове гальмо повинні діяти на гальмуючі поверхні, постійно пов'язані з колесами достатньо міцними частинами.

16. Гальмуючі пристрої повинні автоматично забезпечувати зупинку причепа у разі розриву зчіпного пристрою під час руху. Проте цей припис не охоплює ні одноосні, ні двовісні причепа, відстань між осями яких складає менше 1 м (40 дюймів), за умови, що їх дозволена максимальна маса не перевищує 1500 кг і що, крім напівпричепів, у них разом із зчіпним пристроєм є дублюючий зчіпний пристрій.

С. Гальмування автосполук

17. Крім тих положень, що містять розділи А та В цієї глави і які стосуються незчеплених транспортних засобів (транспортних засобів і причепів), автосполук стосуються такі положення:

а) гальмові пристрої кожного транспортного засобу, що є частиною автосполуки, повинні бути сумісними;

б) дія робочого гальма повинна належним чином розподілятися і синхронізуватися стосовно різних осей автосполуки;

с) дозволена максимальна маса причепа, не обладнаного робочим гальмом, не повинна перевищувати половини суми маси транспортного засобу-тягача без навантаги і маси водія.

Д. Гальмування мотоциклів

18. а) Кожен мотоцикл повинен мати два гальмових пристрої, один з яких діє принаймні на заднє або задні колеса, а інший – принаймні на переднє або передні колеса; якщо у мотоцикла є коляска, загальмовування колеса коляски не вимагають. Ці гальмові пристрої повинні дозволяти уповільнити рух мотоцикла і зупинити його надійно, швидко та ефективно, незалежно від умов його завантаги і від того, рухається він вгору чи на спуск;

б) на додаток до положень підпункту "а" цього пункту мотоцикли з трьома колесами, розташованими симетрично відносно середнього поздовжнього перетину транспортного засобу, повинні бути обладнані стоянковим гальмом, що відповідає положенням підпункту "b" пункту 5 цього Додатка.

Розділ II. Пристрої освітлення та світлової сигналізації транспортного засобу

19. Терміни для застосування положень цього розділу:

"ліхтар дальнього світла" означає ліхтар, призначений для освітлення дороги на дальню відстань попереду транспортного засобу;

"ліхтар ближнього світла" означає ліхтар, призначений для освітлення дороги попереду транспортного засобу таким чином, щоб не засліплювати надмірно і не створювати незручностей водіям зустрічних транспортних засобів та іншим учасникам дорожнього руху;

"передній габаритний ліхтар" означає ліхтар, призначений для сигналізування спереду транспортного засобу та позначення його габаритної ширини;

"задній габаритний ліхтар" означає ліхтар, призначений для сигналізування позаду транспортного засобу та позначення його габаритної ширини;

"стоп-сигнал" означає ліхтар, який сигналізує іншим користувачам дороги позаду транспортного засобу, що водій задіяв робоче гальмо;

"передній протитуманний ліхтар" означає ліхтар, призначений для поліпшення освітленості дороги в разі густого туману, снігопаду, сильного дощу або в аналогічних умовах;

"задній протитуманний ліхтар" означає ліхтар, призначений для поліпшення видимості транспортного засобу ззаду в разі густого туману, снігопаду, сильного дощу або в аналогічних умовах;

"ліхтар заднього ходу" означає ліхтар, призначений для освітлення дороги позаду транспортного засобу і подання застережного сигналу іншим користувачам дороги, коли транспортний засіб рухається або має намір рухатися заднім ходом;

"ліхтар покажчика повороту" означає ліхтар, який сигналізує іншим учасникам дорожнього руху, що водій має намір змінити напрям руху праворуч або ліворуч;

"стоянковий ліхтар" означає ліхтар, який сигналізує про те, що транспортний засіб перебуває на стоянці; він може замінювати передні та задні габаритні ліхтарі;

"контурні габаритні ліхтарі" означають ліхтарі, змонтовані якомога вище поблизу крайньої точки габаритної ширини транспортного засобу і призначені для чіткого позначення його габаритної ширини. Для деяких транспортних засобів і причепів цей сигнал доповнює габаритні ліхтарі та привертає особливу увагу до габаритів;

"аварійний сигнал" означає сигнал, що забезпечує одночасне вмикання всіх ліхтарів покажчиків повороту;

"бічний ліхтар" означає ліхтар, встановлений на боці транспортного засобу і призначений позначати наявність транспортного засобу збоку;

"спеціальний попереджувальний ліхтар" означає ліхтар, призначений для позначення транспортних засобів, що користуються правом першочергового проїзду, або транспортного засобу чи декількох транспортних засобів, перебування яких на дорозі вимагає з боку інших учасників дорожнього руху особливих запобіжних заходів, зокрема, для позначення автоколон, транспортних засобів винятково великих розмірів, а також транспортних засобів і машин, які використовують під час будівництва та обслуговування автодоріг;

"пристрій освітлення заднього номерного знаку" означає пристрій для освітлення заднього номерного знаку; він може складатися з кількох оптичних елементів;

"денний ходовий ліхтар" означає ліхтар, який поліпшує в денний час видимість спереду транспортного засобу, що рухається;

"світловідбивне приладдя" означає пристрій, що сигналізує про наявність транспортного засобу за допомогою віддзеркалення світла, випромінюваного джерелом, не пов'язаним із цим транспортним засобом;

"освітлююча поверхня" означає ортогональну проекцію у вертикальній поперечній площині ефективної світловипромінюючої поверхні. У разі світловідбивного приладдя ефективна поверхня є видимою поверхнею світловідбивного оптичного пристрою.

20. Кольори вказаних у цьому розділі вогнів повинні у разі можливості відповідати визначенням, які містить Доповнення до цього Додатка.

21. Кожен механічний транспортний засіб, окрім мотоциклів, швидкість якого на рівній дорозі може перевищувати 40 км (25 миль) на годину, повинен мати спереду парне число білих або жовтих селективних ліхтарів дальнього світла, здатних належним чином освітлювати дорогу ясної погоди вночі. Зовнішні краї

освітлюючих поверхонь ліхтарів дальнього світла у жодному випадку не повинні бути розташовані ближче до краю габаритної ширини транспортного засобу, ніж зовнішні краї освітлюючої поверхні ліхтарів ближнього світла.

22. Кожен механічний транспортний засіб, окрім мотоциклів, швидкість якого на рівній дорозі може перевищувати 10 км (6 миль) на годину, повинен мати спереду парне число білих або жовтих селективних ліхтарів ближнього світла, здатних належним чином освітлювати дорогу ясної погоди вночі. Транспортний засіб потрібно обладнати таким чином, щоб одночасно можна було ввімкнути не більше двох ліхтарів ближнього світла. Ліхтарі ближнього світла потрібно відрегулювати так, щоб вони відповідали визначенню в пункті 19 цього Додатка.

23. Кожен механічний транспортний засіб, інший, ніж двоколісний мотоцикл без коляски, повинен мати спереду два передні габаритні ліхтарі білого кольору; проте селективний жовтий колір допускається для передніх габаритних ліхтарів, суміщених з ліхтарями дальнього або ближнього світла, які випромінюють селективне жовте світло. Якщо ці передні габаритні ліхтарі є єдиними ліхтарями, які ввімкнено спереду транспортного засобу, вони повинні бути видимими вночі в ясну погоду, не засліплювати і не заподіювати зайвих незручностей іншим учасникам дорожнього руху.

24. а) Кожен механічний транспортний засіб, інший, ніж двоколісний мотоцикл без коляски, повинен мати ззаду парне число задніх габаритних ліхтарів червоного кольору, які видно в ясну погоду вночі, які не засліплюють і не заподіюють зайвих незручностей іншим учасникам дорожнього руху;

б) кожен причіп повинен мати ззаду парне число задніх габаритних ліхтарів червоного кольору, які видно в ясну погоду вночі, які не засліплюють і не заподіюють зайвих незручностей іншим учасникам дорожнього руху. Проте причепи, габаритна ширина яких не перевищує 0,80 м, можуть мати лише один з цих ліхтарів, якщо такий причіп буксирує двоколісний мотоцикл без коляски.

25. Кожен механічний транспортний засіб або причіп, що має позаду номерний знак, повинен мати пристрій для освітлення, влаштований так, щоб цей номерний знак було легко читати в ясну погоду.

26. На всіх механічних транспортних засобах (включаючи мотоцикли) і на всіх автосполуках, що складаються з транспортного засобу та одного або декількох причепів, електричні з'єднання потрібно влаштовувати так, щоб ліхтарі дальнього світла, ліхтарі ближнього світла, передні протитуманні ліхтарі, передні габаритні ліхтарі транспортних засобів і згадані вище в пункті 25 пристрої для освітлення могли вмикатися лише у випадку одночасного вмикання задніх габаритних ліхтарів транспортного засобу або останнього транспортного засобу автосполуки.

Необхідно, щоб задні протитуманні ліхтарі могли вмикатися лише у разі одночасного вмикання ліхтарів дальнього світла, ліхтарів ближнього світла або передніх протитуманних ліхтарів.

Проте це положення не застосовують до ліхтарів дальнього або ближнього світла, якщо їх використовують для подання світлових сигналів, указаних в пункті 3 статті 32 цієї Конвенції. Крім того, електричні з'єднання потрібно влаштувати таким чином, щоб передні габаритні ліхтарі транспортних засобів завжди вмикалися із вмиканням ліхтарів ближнього світла, ліхтарів дальнього світла чи протитуманних ліхтарів.

27. Кожен механічний транспортний засіб, окрім двоколісного мотоцикла без коляски, повинен мати ззаду принаймні два червоних світловідбивних пристрої нетрикутної форми. При освітленні ліхтарями дальнього світла, ліхтарями ближнього світла або протитуманними ліхтарями іншого транспортного засобу водій цього транспортного засобу повинен бачити ці світловідбивні пристрої в ясну погоду вночі.

28. Кожен причіп повинен мати ззаду принаймні два червоних світловідбивних пристрої. Ці світловідбивні пристрої повинні мати форму рівностороннього трикутника зі зверненою догори вершиною та однією горизонтальною стороною. Ніякий сигнальний ліхтар не повинен розташовуватися всередині цього трикутника. Видимість указаних світловідбивних пристроїв повинна відповідати вимогам пункту 27. Проте причепа, габаритна ширина яких не перевищує 0,80 м, можуть мати тільки один світловідбивний пристрій, якщо їх буксирує двоколісний мотоцикл без коляски.

29. Кожен причіп повинен мати спереду два білих світловідбивних пристрої нетрикутної форми. Ці світловідбивні пристрої повинні задовольняти умовам видимості, викладеним вище в пункті 27.

30. Причіп повинен мати спереду два білі габаритні ліхтарі, якщо його ширина перевищує 1,60 м. Такі передні габаритні вогні потрібно розташовувати якнайближче до краю габаритної ширини причепа.

31. Кожен механічний транспортний засіб, окрім двоколісних мотоциклів з коляскою чи без неї, швидкість якого по рівній дорозі може перевищувати 25 км (15 миль) на годину, повинен мати ззаду щонайменше два червоні стоп-сигнали, світлосила яких явно перевищує світлосилу задніх габаритних ліхтарів. Це ж положення стосується кожного причепа, що розташований в кінці автосполюки.

32. Із застереженням про те, що Договірні Сторони, які зробили відповідно до пункту 2 статті 54 цієї Конвенції заяву про прирівнювання велосипедів з підвісним двигуном до мотоциклів, можуть звільняти велосипеди з підвісним двигуном від дотримання всіх нижченаведених положень або частини їх:

а) кожен двоколісний мотоцикл з коляскою або без неї потрібно забезпечити одним або двома ліхтарями ближнього світла, колір і видимість яких відповідають приписам пункту 22 вище;

б) кожен двоколісний мотоцикл з коляскою або без неї, швидкість якого на рівній дорозі може перевищувати 40 км (25 миль) на годину, повинен мати, крім ліхтаря ближнього світла, принаймні один ліхтар дальнього світла, колір і видимість

якого повинні відповідати приписам пункту 21 цього Додатка. Якщо такий мотоцикл має більше ніж один ліхтар дальнього світла, ці ліхтарі потрібно розташовувати якнайближче один до одного.

33. Кожен двоколісний мотоцикл без коляски може бути забезпечений спереду одним або двома передніми габаритними ліхтарями, колір і видимість яких відповідають приписам пункту 23 цього Додатка. Якщо такий мотоцикл має два передні габаритні ліхтарі, ці ліхтарі потрібно розташовувати якнайближче один до одного.

34. Кожен двоколісний мотоцикл без коляски повинен мати один задній габаритний ліхтар, колір і видимість яких відповідають приписам підпункту "а" пункту 24 цього Додатка.

35. Кожен двоколісний мотоцикл без коляски повинен мати ззаду один світловідбивний пристрій нетрикутної форми, колір і видимість якого відповідають приписам пункту 27 вище.

36. Кожен двоколісний мотоцикл з коляскою або без неї повинен мати стоп-сигнал, що відповідає приписам пункту 31 цього Додатка, із застереженням про те, що Договірні Сторони, які зробили згідно з пунктом 2 статті 54 цієї Конвенції заяву про прирівнювання велосипедів з підвісним двигуном до мотоциклів, можуть не поширювати цей припис на двоколісні велосипеди з підвісним двигуном з коляскою або без неї.

37. Без зміни суті для положень щодо вогнів і пристроїв, які повинні мати мотоцикли без коляски, кожна коляска, з'єднана з двоколісним мотоциклом, повинна мати один передній габаритний ліхтар, колір і видимість якого відповідають приписам пункту 23 цього Додатка, один задній габаритний ліхтар, колір і видимість якого відповідають приписам підпункту "а" пункту 24 цього Додатка, і один світловідбивний пристрій, колір і видимість якого відповідають приписам пункту 27 цього Додатка. Електричні з'єднання необхідно влаштовувати так, щоб підфарник і задній габаритний ліхтар коляски вмикалися одночасно із заднім габаритним ліхтарем мотоцикла. У будь-якому випадку коляска не повинна мати ліхтаря дальнього чи ближнього світла.

38. Транспортні засоби з трьома колесами, симетричними відносно середнього поздовжнього перетину транспортного засобу, які прирівняно до мотоциклів відповідно до підпункту "n" статті 1 Конвенції, потрібно забезпечити пристроями згідно з приписами пунктів 21, 22, 23, 24 "а", 27 та 31 цього Додатка. Проте на електричному транспортному засобі, ширина якого не перевищує 1,30 м, а швидкість не перевищує 40 км (25 миль) на годину, наявність одного ліхтаря дальнього світла і одного ліхтаря ближнього світла є достатньою.

39. Кожен механічний транспортний засіб, за винятком велосипедів з підвісним двигуном, і кожен причіп повинні мати нерухомі ліхтарі покажчиків повороту з миготливими вогнями автомобільного жовтого світла, розташовані

попарно на транспортному засобі і видимі в денний та нічний час для учасників дорожнього руху, які беруть до уваги рух даного транспортного засобу.

40. Якщо на транспортному засобі є передні протитуманні ліхтарі, їх повинно бути два, білого або жовтого селективного світла, а на мотоциклах – один. Встановлюють протитуманні ліхтарі таким чином, щоб жодна точка їх освітлюючої поверхні не була вище за найвищу точку освітлюючої поверхні ліхтарів ближнього світла.

41. Ніякий ліхтар заднього ходу не повинен засліплювати або створювати незручності для інших учасників дорожнього руху. Якщо транспортний засіб обладнано ліхтарями заднього ходу, вони повинні випромінювати біле або жовте селективне світло. Ці ліхтарі повинні вмикатися тільки тоді, коли включена передача заднього ходу.

42. Ніякі ліхтарі, інші, ніж ліхтарі покажчиків повороту і спеціальні попереджувальні ліхтарі, не повинні бути миготливим або проблісковими. Бічні ліхтарі можуть функціонувати в миготливому режимі одночасно з ліхтарями покажчиків повороту.

42-біс. Спеціальні попереджувальні ліхтарі повинні бути миготливими або проблісковими. Колір цих ліхтарів повинен відповідати положенням пункту 14 статті 32.

42-тер. Кожен механічний транспортний засіб, за винятком мотоциклів, і кожен причіп повинні бути оснащені так, щоб вони могли подавати аварійний сигнал.

42-кватер. Якщо на транспортному засобі або причепі встановлено задні протитуманні ліхтарі, то вони повинні бути червоного кольору.

42-квінквіс. Кожен транспортний засіб і кожен причіп завдовжки більше 6 м потрібно оснащувати бічними світловідбивними пристроями автомобільного жовтого кольору.

42-секстіс. Кожен транспортний засіб і причіп шириною більше 1,80 м потрібно оснащувати контурними габаритними ліхтарями. Такі ліхтарі обов'язкові, якщо ширина транспортного засобу або причепа перевищує 2,10 м. Кількість цих ліхтарів у разі їх установки повинна бути не менше двох, і вони повинні випромінювати спереду біле чи автомобільне жовте і ззаду червоне світло.

42-септіс. Кожен транспортний засіб і причіп можуть мати бічні габаритні ліхтарі. У разі установки таких ліхтарів вони повинні випромінювати автомобільне жовте світло.

43. При застосуванні положень цього Додатка необхідно вважати:

а) одним ліхтарем будь-яке поєднання двох або більше ліхтарів, тотожних або ні, але які мають однакове призначення та однаковий колір;

б) двома ліхтарями або парною кількістю ліхтарів єдину освітлюючу поверхню у формі смуги за умови, що вона розташована симетрично відносно середнього

поздовжнього перетину транспортного засобу. Освітлення цієї поверхні мають здійснювати принаймні два джерела світла, що встановлені якнайближче до її країв.

44. На одному і тому ж транспортному засобі ліхтарі, що мають однакове призначення і зорієнтовані в одну й ту саму сторону, повинні бути однакового кольору. Ліхтарі та світловідбивні пристрої, кількість яких є парною, потрібно розташовувати симетрично відносно середнього поздовжнього перетину транспортного засобу, за винятком транспортних засобів, зовнішня форма яких не є симетричною. Кожна пара ліхтарів повинна мати явно однакову світлосилу.

45. Різні за своїм призначенням ліхтарі та – за умови дотримання положень інших пунктів цього розділу – ліхтарі та світловідбивні пристрої можуть бути вмонтовані в один світловий прилад або сполучені в ньому за умови, що кожен з цих ліхтарів і світловідбивних пристроїв відповідає тим положенням цього Додатка, які його стосуються.

Розділ III. Інші приписи

Кермування

46. Кожен транспортний засіб повинен мати міцне кермо, що дозволяє водієві легко, швидко й упевнено змінювати напрям руху транспортного засобу.

Дзеркало заднього виду

47. Кожен транспортний засіб повинен мати одне або декілька дзеркал заднього виду; кількість, розмір і розташування дзеркал повинні бути такими, щоб водій міг спостерігати за дорожнім рухом позаду свого транспортного засобу.

Звуковий сигнальний прилад

48. Кожен транспортний засіб повинен мати принаймні один звуковий сигнальний прилад достатньої потужності. Звук сигнального приладу повинен бути тривалим, однотонним і нерізким. Транспортні засоби, що мають право першочергового проїзду, і пасажирські транспортні засоби загального користування можуть мати додаткові звукові сигнальні прилади, які не відповідають цим вимогам.

Склоочисник

49. Кожен транспортний засіб з вітровим склом, розміри та форма якого такі, що водій може вільно бачити зі свого місця дороги попереду лише через прозорі елементи цього вітрового скла, повинен мати принаймні один ефективний та міцний

склоочисник, який діє у відповідному положенні, не потребуючи постійного втручання водія.

Склообмивач

50. Кожен транспортний засіб, який обов'язково повинен мати принаймні один склоочисник, повинен мати також і склообмивач.

Вітрове скло та стекла

51. На кожному транспортному засобі й на кожному причепі:

а) прозорі матеріали, з яких виготовлено зовнішні елементи транспортного засобу, зокрема вітрове скло, або елементи внутрішньої перегородки, повинні бути такими, щоб у разі їх пошкодження небезпека скалічення була б зведена до мінімуму;

б) вітрове скло повинне бути з матеріалу, прозорість якого не погіршується, і таким, щоб воно не викликало ніякого значного спотворення видимих через нього предметів і щоб у разі його пошкодження водій мав можливість бачити в достатній мірі дорогу.

Пристрої для руху заднім ходом

52. Кожен механічний транспортний засіб потрібно забезпечити пристроєм для руху заднім ходом, який можна задіяти з місця водія. Проте цей пристрій є обов'язковим для мотоциклів і транспортних засобів з трьома колесами, розташованими симетрично відносно середнього поздовжнього перетину транспортного засобу, тільки в тому випадку, якщо їх дозволена максимальна маса перевищує 400 кг (900 фунтів).

Глушник

53. Кожен двигун внутрішнього згорання, встановлений на транспортний засіб, повинен мати ефективний глушник.

Шини

54. Колеса механічних транспортних засобів та їхніх причепів повинні мати пневматичні шини, які мають забезпечувати хороше зчеплення навіть на мокрій дорозі. Проте це положення не перешкоджає Договірним Сторонам дозволяти використання пристроїв, які можуть дати результати, принаймні еквівалентні результатам у разі використання пневматичних шин.

Спідометр

55. Кожен механічний транспортний засіб, швидкість якого на рівній дорозі може перевищувати 40 км (25 миль) на годину, повинен мати спідометр; проте кожна Договірна Сторона може не поширювати цього припису на деякі категорії мотоциклів та інших легких транспортних засобів.

Пристрої для сигналізації на транспортних засобах

56. Пристрій, згаданий у пункті 5 статті 23 і в пункті 6 Додатка 1 до цієї Конвенції, повинен бути:

а) або щитком, який має форму рівностороннього трикутника з червоними краями, середина цього трикутника може бути порожньою чи забарвленою в світлий колір; червоні краї повинні мати світловідбивну смугу. Крім того, вони можуть мати червоне флуоресцивне покриття та/або освітлюватися зсередини; щиток повинен бути пристосований для того, щоб займати стійке вертикальне положення;

б) або іншим так само ефективним пристроєм згідно з вимогами законодавства країни, в якій зареєстровано транспортний засіб.

Пристрій проти викрадення

57. Кожен транспортний засіб потрібно забезпечувати пристроєм проти викрадення, що дозволяє з моменту залишення транспортного засоби на стоянці вивести з ладу або заблокувати який-небудь основний агрегат транспортного засобу.

Утримуючі пристрої

58. У тих випадках, коли технічно доцільно, всі обернені вперед сидіння транспортних засобів категорії В, наведених у Додатках 6 та 7 до цієї Конвенції, крім транспортних засобів, які сконструйовано або використовують для спеціальних цілей на підставі положень національного законодавства, повинні бути оснащені офіційно затвердженими ременями безпеки чи офіційно затвердженими пристроями такої ж ефективності.

Загальні положення

59. а) Механізми та пристрої транспортного засобу у разі можливості не повинні бути пожежо- чи вибухонебезпечними; вони не повинні також виділяти в надмірній кількості шкідливі гази, густий дим, виділяти неприємний запах або створювати шум.

б) Система запалювання високої напруги двигунів транспортних засобів за можливості не повинна бути джерелом надмірних радіоелектричних завад.

с) Конструкція кожного транспортного засобу повинна забезпечувати водієві спереду, справа і зліва можливість достатнього огляду, яка дозволяє йому безпечно управляти транспортним засобом.

д) Конструкція та устаткування транспортних засобів і причепів повинні за можливості зменшувати небезпеку для їхніх пасажирів і для інших користувачів дороги у разі дорожньо-транспортної пригоди. Зокрема, транспортні засоби не повинні мати ні всередині, ні зовні ніяких прикрас або інших предметів, які не є необхідними, що мають гострі краї або що виходять за габарит транспортного засобу, які можуть наражати на небезпеку водіїв і пасажирів та інших користувачів дороги.

е) Транспортні засоби, максимальна допустима маса яких перевищує 3,5 т, повинні мати за можливості бічні та задні протипідкатні захисні пристрої.

Розділ IV. Відступи від правил

60. Застосовуючи цю Конвенцію на своїй території, Договірні Сторони можуть допускати відступи від положень цього Додатка стосовно:

а) транспортних засобів і причепів, конструктивна швидкість яких на рівній дорозі не може перевищувати 30 км (19 миль) на годину або швидкість яких згідно з національним законодавством не повинна перевищувати 30 км/год;

б) інвалідних колясок, тобто маленьких транспортних засобів, які спеціально сконструйовані і призначені – а не тільки пристосовані – для використання особою, що має каліцтво або фізичні вади, і які зазвичай використовують лише таким чином;

с) транспортних засобів, призначених для експериментів щодо застосування досягнень техніки і підвищення безпеки;

д) транспортних засобів особливої форми чи особливого типу або транспортних засобів, які використовують для спеціальних цілей в особливих умовах;

е) транспортних засобів, пристосованих для використання інвалідами.

61. Договірні Сторони можуть також допускати відступи від положень цього Додатка стосовно транспортних засобів, які вони реєструють і які можуть перебувати у міжнародному русі:

а) дозволяючи автомобільний жовтий колір для передніх габаритних ліхтарів транспортних засобів і причепів;

б) стосовно розташування ліхтарів на спеціалізованих транспортних засобах, зовнішня форма яких не дозволяє дотримуватися цих положень, не вдаючись до монтажних пристосувань, які можна легко пошкодити або зірвати;

с) стосовно причепів для перевезення довгомірних вантажів (колод, труб і т. ін.), які під час руху не зчеплені з тягачем, а пов'язані з ним тільки вантажем;

d) дозволяючи установку позаду білих і спереду червоних пристроїв, що випромінюють світло, у випадку:

- проблискових ліхтарів та ліхтарів, що обертаються, на транспортних засобах, які мають переважне право проїзду;
- стаціонарних ліхтарів для вантажів виняткового характеру;
- бічних ліхтарів і світловідбивних пристроїв;
- світлових пристроїв на даху, якими позначають особливості застосування транспортного засобу;

e) дозволяючи, щоб проблискові ліхтарі або ліхтарі, що обертаються, випускали спереду і ззаду синє світло;

f) дозволяючи застосування з будь-якого боку транспортного засобу особливої форми або вигляду чи використовуваної для спеціальних цілей в особливих умовах стрічки із світловідбивними або флуоресцивними червоними та світловідбивними білими смугами;

g) дозволяючи застосування задніх номерних знаків з білими або кольоровими світловідбивними цифровими чи буквеними позначками або із світловідбивним фоном, а також світловідбивних розпізнавальних знаків чи іншого розпізнавального маркування відповідно до національного законодавства;

h) дозволяючи червоний колір для розташованих позаду бічних світловідбивних пристроїв і бічних ліхтарів.

Розділ V. Перехідні положення

62. Положення цього Додатка не поширюють на транспортні засоби, які вперше зареєстровані, і на причепи, які введені в експлуатацію на території Договірної Сторони до набрання чинності цією Конвенцією або через два роки після набрання нею чинності, за умови, що ці транспортні засоби та причепи відповідають приписам частин I, II та III Додатка 6 Конвенції 1949 року про дорожній рух.

62-біс. Положення цього Додатка не поширюють на транспортні засоби, які вперше зареєстровані, і на причепи, які введені в експлуатацію на території Договірної Сторони до набрання чинності поправками до цієї Конвенції або через два роки після набрання ними чинності, за умови, що ці транспортні засоби та причепи відповідають вимогам положень Додатка 5 до Конвенції 1968 року про дорожній рух у тому вигляді, в якому вони існували до внесення цих поправок, та інших положень розділу V вказаного Додатка.

Доповнення
Визначення кольорових фільтрів для отримання кольорів,
наведених у цьому Додатку
(у коефіцієнтах колірності)

Червоний	граничне значення у бік жовтого	$y \leq 0,335$
	граничне значення у бік пурпурного ¹	$z \leq 0,008$
Білий	граничне значення у бік синього	$x \geq 0,310$
	граничне значення у бік жовтого	$x \leq 0,500$
	граничне значення у бік зеленого	$y \leq 0,150 + 0,640x$
	граничне значення у бік зеленого	$y \leq 0,440$
	граничне значення у бік пурпурного	$y \geq 0,050 + 0,750x$
	граничне значення у бік червоного	$y \leq 0,382$
Автомобільний жовтий ²	граничне значення у бік жовтого ¹	$y \leq 0,429$
	граничне значення у бік червоного ¹	$y \geq 0,398$
	граничне значення у бік білого ¹	$z \leq 0,007$
Жовтий селективний ³	граничне значення у бік червоного ¹	$y \geq 0,138 + 0,580x$
	граничне значення у бік зеленого ¹	$y \leq 1,29x - 0,100$

¹ В цих випадках прийнято межі, інші, ніж рекомендовано МКО, з огляду на те, що напруга живлення у затискачах ламп, якими обладнані ліхтарі, істотно коливається.

² Застосовують до кольору автомобільних вогнів, який до теперішнього часу називався "оранжевим" або "жовто-оранжевим". Відповідає цілком певній частині "жовтої" зони кольорового трикутника МКО.

³ Застосовують винятково до ліхтарів дальнього та ближнього світла. Щодо протитуманних ліхтарів селективність кольору вважатиметься задовільною, якщо показник частоти буде рівний не менше ніж 0,820, а граничне значення у бік білого – $y \geq -x + 0,966$, що складе в цьому випадку $y \geq -x + 0,940$ та $y = 0,440$.

	граничне значення у бік білого ¹	$y \geq -x + 0,966$
	граничне значення у бік спектральної величини ¹	$y \leq -x + 0,992$
Синій	граничне значення у бік зеленого	$y = 0,065 + 0,805x$
	граничне значення у бік білого	$y = 0,400 - x$
	граничне значення у бік пурпурного	$x = 0,133 + 0,600y$

Для перевірки колориметричних характеристик даних фільтрів використовують джерело світла з колірною температурою в 2854 К (відповідно до стандартного джерела А Міжнародної комісії з освітлення (МКО)).

Додаток 6 Національна посвідка водія*

1. Національна посвідка водія повинна бути документом.

2. Посвідку друкують мовою або мовами, визначеними компетентним органом, який видає або якому доручено видавати цей документ; проте на ній наведено французькою мовою назву "Permis de conduire", яка може супроводжуватися або не супроводжуватися назвою "Посвідка водія" іншою мовою, а також назву та/або розпізнавальний знак країни, в якій цю посвідку видано.

3. Записи, що вносять до посвідки, роблять або тільки друкованими чи виписаними від руки буквами латинської абетки, або повторюють таким чином.

4. У посвідці обов'язково наводять перераховані нижче відомості; ці відомості нумерують цифрами від 1 до 11:

1. прізвище
2. ім'я та по батькові¹
3. дата та місце народження²
4. місце проживання³
5. орган, що видав посвідку
6. дата і місце видачі посвідки
7. дата закінчення дії посвідки⁴
8. номер посвідки
9. підпис та/або штамп чи печатка органу, що видав посвідку
10. підпис власника⁵

11. категорія або категорії, або підкатегорії транспортних засобів, на які поширюють цю посвідку, із зазначенням дати видачі посвідки і дат закінчення дії для кожної з цих категорій.

Крім того, до посвідки водія потрібно додавати фотографію власника. Національне законодавство визначає додаткові відомості, які вносять до посвідки водія, а також розмір і тип палітурки посвідки.

* Цей Додаток у наведеній редакції був чинний до 28 березня 2011 року. – примітка перекладача

¹ В цьому підпункті можна зазначити прізвище батька або чоловіка

² Якщо дата народження невідома, то зазначають приблизний вік на дату видачі посвідки. Якщо місце народження невідоме, то його не зазначають. Замість місця народження можна зазначити інші відомості, які визначає національне законодавство.

³ Зазначити місце проживання необов'язково.

⁴ Це необов'язково, якщо термін дії посвідки не обмежений.

⁵ Інакше відбиток великого пальця.

5. Посвідка може бути видана на право управління такими категоріями транспортних засобів:

А. мотоцикли;

В. транспортні засоби, крім тих, які охоплює категорія А, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3500 кг, а кількість сидячих місць, крім сидіння водія, не перевищує восьми;

С. транспортні засоби, крім тих, які охоплює категорія D, дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг;

D. транспортні засоби, призначені для перевезення пасажирів, які мають більше восьми сидячих місць, крім сидіння водія;

Е. автосполюки з тягачем, що відноситься до категорій В, С або D, якими водій має право управляти, але які не входять самі в одну з цих категорій або в ці категорії.

6. Відповідно до національних законодавств можуть зазначатися додаткові категорії транспортних засобів, що не належать до вищезазначених категорій А – Е, підкатегорії в рамках категорій і поєднання категорій, які повинні бути точно зазначені в посвідці водія.

Додаток 6
Національна посвідка водія*

1. Національна посвідка водія повинна бути документом.

2. Посвідку можна виготовляти з пластику або паперу. Бажано, щоб розміри посвідки з пластику були 54 x 86 мм. Колір посвідки – бажано рожевий, шрифт і місця, призначені для записів, визначають національним законодавством за умови дотримання положень пунктів 6 та 7.

3. На передньому боці посвідки наносять слова “Посвідка водія” національною мовою (національними мовами) держави, в якій видано посвідку, а також назву та/або розпізнавальний знак держави, що видала посвідку.

4. У посвідці обов’язково наводять перераховані нижче відомості; ці відомості нумерують таким чином:

1. Прізвище;

2. Ім'я, інші імена;

3. Дата та місце народження¹;

4. а) Дата видачі посвідки;

4. б) Дата закінчення терміну дії посвідки;

4. с) Назва або печатка органу, що видав посвідку;

5. Номер посвідки;

6. Фотографія власника;

7. Підпис власника;

9. Категорія (підкатегорії) транспортних засобів, на які поширюють дію посвідки;

12. Додаткова інформація чи обмеження в закодованому вигляді, які стосуються кожної категорії (підкатегорії) транспортних засобів.

5. У посвідці можуть наводити додаткові відомості, якщо цього вимагає національне законодавство; ці відомості нумерують таким чином:

4. д) Ідентифікаційний номер для цілей реєстрації, що не є номером, наведеним у підпункті 5 пункту 4;

8. Постійне місце проживання;

10. Дата видачі посвідки для кожної категорії (підкатегорії) транспортних засобів;

* Цей Додаток у наведеній редакції набрав чинності 29 березня 2011 року. – примітка перекладача

¹ Місце народження можливо замінити іншими точними відомостями, які визначено національним законодавством.

11. Дата закінчення дії посвідки для кожної категорії (підкатегорії) транспортних засобів;

13. Інформація для цілей реєстрації в разі зміни держави постійного місця проживання;

14. Інформація для цілей реєстрації або інша інформація стосовно безпеки дорожнього руху.

6. Всі записи, що вносять до посвідки, потрібно виконувати буквами латинської абетки. У разі використання інших букв ці записи повинні транслітеруватися буквами латинської абетки.

7. Бажано, щоб інформацію, згадану в підпунктах 1-7 пунктів 4 та 5, наводили на одному боці посвідки. Місця, призначені для внесення інших даних у підпунктах 8-14 пунктів 4 та 5, передбачають згідно з національним законодавством. У національному законодавстві на посвідці можуть передбачити також місце для зберігання інформації, яку вводять електронним способом.

8. Посвідку водія можуть видавати для управління транспортними засобами таких категорій:

A

мотоцикли;

B

транспортні засоби (крім тих, які належать до категорії A) з кількістю місць для сидіння, крім місця водія, не більше восьми, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3500 кг; транспортний засіб категорії B, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого не перевищує 750 кг; транспортний засіб категорії B, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого перевищує 750 кг, але не перевищує маси транспортного засобу без навантаги, а загальна дозволена максимальна маса такої автосполюки не перевищує 3500 кг;

C

транспортні засоби, крім тих, що належать до категорії D, дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг; транспортний засіб категорії C, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого не перевищує 750 кг;

D

транспортні засоби, призначені для перевезення пасажирів, які мають більше восьми місць для сидіння, крім місця водія; транспортний засіб категорії D, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого не перевищує 750 кг;

BE

транспортний засіб категорії B, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого

	<u>перевищує 750 кг та перевищує масу транспортного засобу без навантаги; транспортний засіб категорії В, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого перевищує 750 кг, а загальна дозволена максимальна маса такої автосполуки перевищує 3500 кг;</u>
<u>СЕ</u>	<u>транспортний засіб категорії С, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого перевищує 750 кг;</u>
<u>DE</u>	<u>транспортний засіб категорії D, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого перевищує 750 кг.</u>

9. Відповідно до національного законодавства в рамках категорій А, В, С, СЕ, D та DE можливо ввести такі підкатегорії транспортних засобів, для керування якими видають посвідку водія:

<u>A1</u>	<u>мотоцикли з робочим об'ємом двигуна, що не перевищує 125 см³, та максимальною потужністю, що не перевищує 11 кВт (легкі мотоцикли);</u>
<u>B1</u> <u>C1</u>	<u>моторизовані трицикли та квадроцикли;</u> <u>транспортні засоби, крім тих, що належать до категорії D, дозволена максимальна маса яких більше 3500 кг, але не перевищує 7500 кг; транспортний засіб підкатегорії C1, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого не перевищує 750 кг;</u>
<u>D1</u>	<u>транспортні засоби, призначені для перевезення пасажирів, які мають більше восьми місць для сидіння, крім місця для водія, але не більше 16 місць для сидіння, крім місця для водія; транспортний засіб підкатегорії D1, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого не перевищує 750 кг;</u>
<u>C1E</u>	<u>транспортний засіб підкатегорії C1, зчеплений з причепом, дозволена максимальна маса якого перевищує 750 кг, але не перевищує масу транспортного засобу без навантаги, а загальна дозволена максимальна маса такої автосполуки не перевищує 12000 кг;</u>
<u>D1E</u>	<u>транспортний засіб підкатегорії D1, зчеплений з причепом, не призначеним для перевезення пасажирів, дозволена максимальна маса якого перевищує 750 кг, але не перевищує масу</u>

транспортного засобу без навантаги, а загальна дозволена максимальна маса такої автосполуки не перевищує 12000 кг.

10. Крім наведених вище категорій та підкатегорій, національне законодавство може вводити й інші категорії та підкатегорії транспортних засобів. Позначки таких категорій та підкатегорій транспортних засобів повинні відрізнятися від позначок категорій та підкатегорій транспортних засобів, які застосовано в Конвенції, в такому випадку використовують інший шрифт.

11. Категорії (підкатегорії) транспортних засобів, для керування якими посвідка є дійсною, зазначають піктограмами, наведеними у таблиці нижче.

<u>Код категорії/Піктограма</u>	<u>Код підкатегорії/Піктограма</u>
A 	A1
B 	B1
C 	C1
D 	D1
BE 	
CE 	C1E
DE 	D1E

Додаток 7

Міжнародна посвідка водія

1. Міжнародна посвідка водія являє собою книжку формату А6 (148 x 105 мм). Вона має сіру обкладинку і білі внутрішні сторінки.

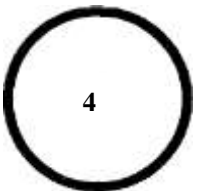
2. Лицьова та внутрішня сторони першої сторінки обкладинки ідентичні відповідно зразкам сторінок № 1 і 2, що додаються; їх друкують національною мовою або принаймні однією з національних мов держави, в якій видано посвідку. В кінці внутрішніх сторінок дві сусідні сторінки відповідають зразку сторінки № 3, що додається, і друкуються французькою мовою. На попередніх внутрішніх сторінках повторюють кількома мовами, з яких обов'язковими є англійська, іспанська та російська мови, першу з цих двох сторінок.

3. Записи, що вносять до посвідки від руки або друкують на машинці, роблять друкованими або виписаними від руки буквами латинської абетки.

4. Договірні Сторони, що видають або дозволяють видавати міжнародні посвідки водіїв, обкладинку яких друкують іншою мовою, ніж англійська, іспанська, російська і французька, повинні направити Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй переклад цією мовою тексту зразка сторінки № 3, що додається.

Зразок сторінки № 1

(Лицьова сторона першої сторінки обкладинки)

.....	1
Міжнародний рух транспортних засобів	
Міжнародна посвідка водія	
№.....	
Конвенція про дорожній рух від 8 листопада 1968 року	
Дійсна до	2
Видана	
У	
дата	
Номер національної посвідки водія	
	
	3

¹ Найменування держави, в якій видано посвідку, і розпізнавальний знак цієї держави, визначений у Додатку 3.

² Не більше трьох років з моменту видачі або дати закінчення терміну дії національної посвідки водія, залежно від того, який термін наступить швидше.

³ Підпис органу влади чи об'єднання, які видали посвідку.

⁴ Печатка або штамп органу влади чи об'єднання, які видали посвідку.

Зразок сторінки № 2*
(Внутрішня сторона першої сторінки обкладинки)

Ця посвідки не дійсна для руху територією
.....¹

Вона дійсна на території всіх інших Договірних Сторін. Категорії транспортних засобів, на керування якими вона дає право, зазначено в кінці книжки.

2

Ця посвідка не звільняє його власника від неухильного дотримання на території будь-якої держави, якою він їздить, законів і правил, що стосуються права на місце проживання або заняття якою-небудь професією. Зокрема, вона втрачає чинність у державі, яка стає постійним місцем проживання її власника.

* Даний зразок сторінки № 2 (внутрішня сторона першої сторінки обкладинки) застосовували до 28 березня 2011 року (див. нову статтю 43). Новий зразок, який застосовують з 29 березня 2011 року, наведено далі. – примітка перекладача

¹ Тут зазначають назву держави, що є Договірною Стороною, в якій власник посвідки має постійне місце проживання.

² Місце, призначене для необов'язкового наведення списку держав, що є Договірними Сторонами.

Зразок сторінки № 2*
(Внутрішня сторона першої сторінки обкладинки)

Ця посвідка не дійсна для руху територією
.....
.....
.....¹

Вона дійсна на території всіх інших Договірних Сторін у разі надання відповідної національної посвідки водія. Категорії транспортних засобів, на керування якими вона дає право, зазначено в кінці книжки.

2

Ця посвідка втрачає чинність у державі, яка стає постійним місцем проживання її власника.

* Новий зразок сторінки № 2 застосовуватимуть з 29 березня 2011 року (див. нову статтю 43).
– примітка перекладача

¹ Тут зазначають назву держави, що є Договірною Стороною, в якій власник посвідки має постійне місце проживання.

² Місце, призначене для необов'язкового наведення списку держав, що є Договірними Сторонами.

Зразок № 3*

Ліва сторінка

ЗАПИСИ СТОСОВНО ВОДІЯ	
Прізвище	1.
Ім'я ¹	2.
Місце народження ²	3.
Дата народження ³	4.
Місце проживання	5.
КАТЕГОРІЇ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, НА КЕРУВАННЯ ЯКИМИ ВИДАНО ПОСВІДКИ	
Мотоцикли	A
Транспортні засоби, крім згаданих у категорії A, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3500 кг, а кількість сидячих місць, крім сидіння водія, не перевищує восьми	B
Транспортні засоби, призначені для перевезення вантажів, дозволена максимальна маса яких перевищує 3500 кг	C
Транспортні засоби, призначені для перевезення пасажирів та які мають більше восьми сидячих місць, крім сидіння водія	D
Автосполюки з тягачем, що відноситься до категорій B, C або D, якими водій має право управляти, але які не входять самі в одну з цих категорій або в ці категорії	E
УМОВИ, ЩО ОБМЕЖУЮТЬ ВИКОРИСТАННЯ ⁵	

* Даний зразок № 3 (ліва сторінка) застосовують лише до 28 березня 2011 року (див. нову статтю 43). Новий зразок, який застосовуватимуть з 29 березня 2011 року, наведено далі. – примітка перекладача

¹ Тут можна вказати ім'я батька або чоловіка.

² Не заповнювати, якщо місце народження невідоме.

³ Якщо дата народження невідома, слід зазначити приблизний вік на момент видачі посвідки.

⁴ Печатка або штампель органу влади чи об'єднання, які видали посвідки. Цю печатку або штампель ставлять поряд з категоріями A, B, C, D та E лише в тому випадку, коли власник має право керувати транспортними засобами вказаної категорії.

Зразок № 3*
Права сторінка

1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
<table border="1"><tr><td>А⁴</td><td rowspan="5"><table border="1"><tr><td colspan="2">Фотографія</td></tr><tr><td colspan="2" style="text-align: center;">(4)</td></tr></table></td></tr><tr><td>В⁴</td></tr><tr><td>С⁴</td></tr><tr><td>Д⁴</td></tr><tr><td>Е⁴</td></tr></table>	А ⁴	<table border="1"><tr><td colspan="2">Фотографія</td></tr><tr><td colspan="2" style="text-align: center;">(4)</td></tr></table>	Фотографія		(4)		В ⁴	С ⁴	Д ⁴	Е ⁴	Підпис власника ⁶
А ⁴	<table border="1"><tr><td colspan="2">Фотографія</td></tr><tr><td colspan="2" style="text-align: center;">(4)</td></tr></table>		Фотографія		(4)						
Фотографія											
(4)											
В ⁴											
С ⁴											
Д ⁴											
Е ⁴											
ВИНЯТКИ											
Власник позбавлений права водіння території											
..... 7	.....										
до ..... дата	(8)										
У	 8										
Власник позбавлений права водіння території											
..... 7	.....										
до ..... дата	(8)										
У	 8										

⁵ Наприклад, "Керування тільки в окулярах", "Дійсне тільки для керування транспортним засобом №...", "За умови переобладнання транспортного засобу для керування особою, позбавленою однієї ноги".

* Даний зразок № 3 (права сторінка) застосовували до 28 березня 2011 року (див. нову статтю 43). Новий зразок, який застосовують з 29 березня 2011 року, наведено далі. – примітка перекладача

⁶ Або відбиток великого пальця руки.

⁷ Назва держави.

⁸ Підпис і печатка або штампель органу влади, що анулював дію посвідки водія на його території. Якщо призначені для винятків місця на цій сторінці вже повністю використані, інші винятки слід заносити на зворотну сторону цієї сторінки.

Зразок № 3*
(Ліва сторінка)

ЗАПИСИ СТОСОВНО ВОДІЯ	
Прізвище: 1. Ім'я, інші імена: 2. Місце народження ¹ : 3. Дата народження: 4. Постійне місце проживання ² : 5.	
КАТЕГОРІЇ ТА ПІДКАТЕГОРІЇ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ З НАВЕДЕННЯМ ВІДПОВІДНИХ КОДІВ, НА КЕРУВАННЯ ЯКИМИ ВИДАНО ПОСВІДКУ	
Код категорії/Піктограма	Код підкатегорії/Піктограма
A 	A1
B 	B1
C 	C1
D 	D1
BE 	
CE 	C1E
DE 	D1E
УМОВИ, ЩО ОБМЕЖУЮТЬ ВИКОРИСТАННЯ ³	

* Новий зразок № 3 (ліва сторінка) застосовують з 29 березня 2011 року (див. нову статтю 43).
– примітка перекладача

¹ Місце народження можливо замінити іншими точними відомостями, які визначає національне законодавство.

² Наводять, якщо цього вимагає національне законодавство.

³ Наприклад, "Керування тільки в окулярах", "Дійсне тільки для керування транспортним засобом №...", "За умови переобладнання транспортного засобу для керування особою, позбавленою однієї ноги".

Зразок № 3*
(Права сторінка)

1.															
2.															
3.															
4.															
5.															
ПЕЧАТКА⁴	ПЕЧАТКА⁴														
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 40px; height: 40px; display: flex; align-items: center; justify-content: center; margin: 0 auto;">4</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 0 auto;">Фотографія</div>														
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 50%;">A</td><td style="width: 50%;">A1</td></tr><tr><td>B</td><td>B1</td></tr><tr><td>C</td><td>C1</td></tr><tr><td>D</td><td>D1</td></tr><tr><td>BE</td><td></td></tr><tr><td>CE</td><td>C1E</td></tr><tr><td>DE</td><td>D1E</td></tr></table>	A	A1	B	B1	C	C1	D	D1	BE		CE	C1E	DE	D1E	<p>Підпис власника .....</p>
A	A1														
B	B1														
C	C1														
D	D1														
BE															
CE	C1E														
DE	D1E														
ВИНЯТКИ:															
Власник позбавлений права водіння територією ..... ⁵ до ..... <div style="float: right; border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">6</div>															
У ..... дата .... ⁶															
Власник позбавлений права водіння територією ..... ⁵ до ..... <div style="float: right; border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">6</div>															
У ..... дата .... ⁶															

* Новий зразок № 3 (права сторінка) застосовуватимуть з 29 березня 2011 року (див. нову статтю 43). – примітка перекладача

⁴ Печатка або штампель органу влади чи об'єднання, які видали посвідки. Цю печатку або штампель ставлять поряд з категоріями А, В, С, D та Е лише в тому випадку, коли власник має право керувати транспортними засобами вказаної категорії.

⁵ Назва держави.

⁶ Підпис і печатка або штампель органу влади, що анулював дію посвідки водія на його території. Якщо призначені для винятків місця на цій сторінці вже повністю використані, інші винятки слід заносити на зворотну сторону цієї сторінки.